

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Генеральний директор
ТДВ «Альянс Україна»

А.М. Мужук

12 2018 р.

**ПРАВИЛА ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	3
2.	Предмет Договору страхування	7
3.	Страхові ризики. Страхові випадки	9
4.	Виключення із Страхових випадків та обмеження страхування	15
5.	Порядок визначення Страхової суми. Франшиза	20
6.	Страхові тарифи. Страхова премія та порядок її сплати	22
7.	Строк та Територія дії Договору страхування	23
8.	Порядок укладання Договору страхування	23
9.	Права та обов'язки Сторін	24
10.	Дії Страхувальника при настанні Страхового випадку	27
11.	Перелік документів, що підтверджують настання Страхового випадку та розмір збитків	29
12.	Порядок та умови здійснення виплати Страхового відшкодування	31
13.	Строк прийняття рішення про здійснення або відмову у здійсненні виплати Страхового відшкодування	34
14.	Причини відмови у виплаті Страхового відшкодування	35
15.	Зміна умов договору страхування. Умови припинення дії Договору страхування	36
16.	Порядок вирішення спорів	37
17.	Особливі умови	37
18.	Додаток 1: Базові страхові тарифи по страхуванню сільськогосподарської продукції	38

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила добровільного страхування сільськогосподарської продукції (надалі – Правила) розроблені відповідно до Закону України «Про страхування» зі змінами та доповненнями, Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (в частині здійснення страхування з державною підтримкою) та інших законодавчих і підзаконних актів України. Відповідно до цих Правил і законодавства України ТДВ «Альянс Україна» (надалі – Страховик) укладає договори добровільного страхування сільськогосподарської продукції з юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладення Договорів страхування. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів страхування.

1.3. За згодою сторін у Договорі страхування можуть бути зазначені також інші умови, що не суперечать цим Правилам та законодавству України.

1.4. Страховик має право на основі цих Правил розробляти форми страхових полісів/договорів страхування, страхові програми та (або) страхові продукти, що орієнтовані на окремого Страхувальника або сегмент Страхувальників та відображають умови страхування, а саме: предмети Договору страхування, перелік страхових випадків, строк дії Договору страхування, порядок розрахунку суми страхового відшкодування, інші умови, що не суперечать цим Правилам та законодавству України.

1.5. Страховик має право надавати маркетингові назви страховим програмам та (або) страховим продуктам, а також окремим групам однорідних Договорів страхування, що укладаються на підставі цих Правил, якщо це не суперечить законодавству України.

1.6. При укладенні Договору страхування згідно з цими Правилами Страхувальник може призначити юридичних або фізичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування. Страхувальник має право змінювати Вигодонабувача у Договорі страхування до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

1.7. Визначення термінів:

Вегетаційний період (вегетація) – період часу, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном “вегетаційний період” розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів.

Вигодонабувач - фізична або юридична особа, яка може зазнати збитків в результаті настання страхового випадку та визначена Страхувальником у договорі страхування як особа, яка має право отримати страхове відшкодування у разі настання страхового випадку. Страхувальник може змінити Вигодонабувача до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Вимушений забій — забій хворої та підозрілої у захворюванні тварини за вказівкою і під контролем спеціалістів ветеринарної медицини з метою недопущення їх загибелі або економічної недоцільності лікування в результаті:

- забою, приспання (евтаназії) тварини за розпорядженням спеціалістів ветеринарної служби, смерть якої повинна була наступити в найближчому майбутньому в результаті нещасного випадку, невиліковного захворювання, що виникли протягом строку дії Договору страхування, незважаючи на кваліфіковане ветеринарне втручання;

- масового забою, знищення тварин, виконаного за розпорядженням фахівців спеціалістів ветеринарної служби у зв'язку з проведенням заходів щодо боротьби з епізоотією, заразними захворюваннями;

- вимушеного забою сільськогосподарської тварини, погодженого із Страховиком, якщо в результаті нещасного випадку або захворювання, що настали протягом строку дії Договору страхування, тварина не може бути використана за її призначенням. Відшкодування збитків, пов'язаних з вимушеним забоем здорових застрахованих тварин, якщо захворювання що послужило підставою для видання розпорядження фахівця державної ветеринарної та фітосанітарної служби України про забій, виявлено серед незастрахованого поголів'я, може бути включене в страхове покриття тільки за окремою письмовою згодою сторін Договору страхування.

Врожайність – кількісний показник врожайності певної сільськогосподарської культури з одного гектару посівної площі для певного району області або для всієї області України.

Гарантована врожайність – відсоток страхової врожайності сільськогосподарської культури, в межах якого Страховик згідно з Договором страхування при настанні Страхового випадку гарантує виплату Страхового відшкодування. Рівень гарантованої врожайності враховується при розрахунку суми Страхового відшкодування.

Гідробіонти – морські та прісноводні організми, що постійно живуть у водному середовищі, до яких належать риба, запліднена ікра, раки, жаби, молюски, безхребетні тощо.

Дійсна вартість сільськогосподарської продукції – вартість сільськогосподарської продукції, що застосовується для цілей страхування при розрахунку Страхової суми за Договором страхування і визначається за домовленістю Страховика і Страхувальника, в тому числі на підставі вартості відтворення (вартості заміщення), ринкової або іншої вартості майна, визначеної відповідно до умов цих Правил та/або Договору страхування.

Договір страхування – письмова угода між Страхувальником і Страховиком, відповідно до якої Страховик бере на себе зобов'язання при настанні Страхового випадку здійснити виплату Страхового відшкодування Страхувальнику (або Вигодонабувачу), а Страхувальник зобов'язується сплачувати Страхову премію у визначеному розмірі та в узгоджені в Договорі страхування строки та виконувати інші умови Договору страхування.

Епізоотія – широке поширення заразної хвороби тварин за короткий проміжок часу, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на відповідній території; Факт початку епізоотії встановлюється офіційно розпорядженням уповноважених органів.

Епіфітотія - широке поширення на території однієї або кількох адміністративно-територіальних одиниць заразної хвороби рослин, спричинене активністю фітопатогену, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на відповідній території.

Жива вага — загальна вага живої тварини.

Загибель приплоду тварини — загибель плоду застрахованої тварини в результаті дострокових, аномальних пологів, викиднів або позаматкової вагітності, народження мертвого плоду або загибель (у тому числі вимушений забій) уже народженої тварини в результаті пов'язаного з родами захворювання під час післяпологового періоду, зазначеного у Договорі страхування.

Загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень – знищення або пошкодження надземної або підземної частини культур (рослин) на окремому полі або частині поля внаслідок несприятливих подій – страхових ризиків, що зумовлює неможливість відновлення (продовження) вегетації. Загибель може бути повною або частковою.

Під повною загибеллю сільськогосподарських культур відкритого та (або) захищеного ґрунту розуміється загибель 50 (п'ятдесяти) і більше відсотків рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під повною загибеллю при страхуванні багаторічних насаджень розуміється неможливість відновлення або продовження вегетації внаслідок відмирання підземної та надземної частини дерев або кущів, що підлягає викорчовуванню або зрізанню надземної частини.

Під частковою загибеллю сільськогосподарських культур відкритого та (або) захищеного ґрунту розуміється загибель до 50 (п'ятдесяти) відсотків (не включаючи вказаного значення) рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Загибель тварини - смерть застрахованої тварини в результаті настання раптових і непередбачуваних подій, що зазначені у цих Правилах та Договорі страхування.

Застрахована площа – площа посівів (поле/ділянка) сільськогосподарської культури, по відношенню до якої було укладено відповідний Договір страхування і нарахована Страхова премія. Місцезнаходження Застрахованої площі повинно бути зазначене в заяві Страхувальника на страхування та в Договорі страхування.

Застраховане майно (сільськогосподарська продукція) - майно сільськогосподарського товаровиробника, щодо якого укладено Договір страхування, яке належить Страхувальнику (Вигодонабувачу) на правах власності, на підставі договору застави/іпотеки, знаходиться у тимчасовому користуванні (в тому числі у оренді, господарському управлінні тощо) та інших правах, що визначають його законний майновий інтерес.

Захворювання тварини – порушення нормальної життєдіяльності організму застрахованої тварини, обумовлене функціональними і морфологічними змінами.

Заява на страхування – відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір щодо укладення Договору страхування.

Збиток – це фактичний збиток, який поніс Страхувальник у результаті пошкодження або загибелі застрахованої сільськогосподарської продукції в результаті настання страхового випадку, що підлягають відшкодуванню Страховиком на умовах Договору страхування.

Ідентифікаційні параметри тварин – інвентарні номери, клейма, бирки, офарблення, вищип, тавро, чип тощо.

Ідентифікація тварин – процес ототожнення тварини шляхом присвоєння їй ідентифікаційного номера з використанням візуальних, електронних та змішаних засобів залежно від виду тварини з подальшим внесенням ідентифікаційного номера до Єдиного державного реєстру тварин.

Інвазійні хвороби – захворювання, викликані зараження тварини одним чи кількома паразитами — паразитичними червами (гельмінтами), найпростішими (патогенні одноклітинні організми — амеби, лейшманії, плазмодії та ін.) і членистоногими (комахами і кліщами).

Індекс врожайності – показник середньої врожайності сільськогосподарської культури в регіоні України у звітному періоді по відношенню до усередненого показника середньої врожайності цієї культури в районі області України у базисному періоді (у попередніх роках). Згідно з цими Правилами Індекс врожайності визначається для сільськогосподарських культур, страхування яких здійснюється на підставі цих Правил.

Індекс погоди – розрахований за багаторічними даними індекс метеорологічних показників (гідрометеорологічний коефіцієнт, рівень опадів, температурний стрес, сила вітру, товщина снігового покриву, вологість тощо), падіння або зростання якого може спричинити неотримання або недоотримання врожаю сільськогосподарських культур.

Інфекційні захворювання – це хвороби, які викликані попаданням в організм хвороботворних (патогенних) мікробів(мікроорганізмів) та характеризуються заразливістю, тенденцією до епідемічного поширення, циклічністю клінічного перебігу і наступним розвитком набутого імунітету

Катастрофічні ризики у сільському господарстві – надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, велика сукупність або масштаби проявів стихійних сил природи (посуха, град, морози, повені тощо) і діяльності людини у процесі створення матеріальних благ (аварії, пожежі тощо), що завдають Збитки у значних розмірах.

Компетентні органи – державні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків подій, аналогічних до Страхових ризиків, встановлення причин та обставин настання цих подій, оцінка їх наслідків, а також надання офіційних роз'яснень щодо питань, що мають відношення до майна, яке втрачене (знищене) або пошкоджене внаслідок Страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Компетентні органи – державні органи та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, які, відповідно до чинного законодавства України, мають право проводити розслідування причин та обставин подій, що мають ознаки Страхових випадків, та надавати висновки (рішення, постанови, роз'яснення, акти тощо) яких є необхідними для кваліфікації заявлених подій як Страховий / нестраховий випадок.

Культури відкритого ґрунту – культури, які вирощуються безпосередньо на полі або відкритому ґрунті без застосування додаткових споруд захисту від навколишнього середовища.

Культури закритого ґрунту – культури, які вирощують у побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період.

Місце утримання тварин – приміщення ферм, тваринницьких господарств, клітки та інші місця, призначені для утримання та розведення тварин, а також квартири, будівлі громадян, готелі, притулки (за наявності відповідних ліцензій).

Навантаження – частина Страхового тарифу у відсотках, призначена для покриття витрат на ведення справи.

Незаразні хвороби – захворювання тварин, викликані різними травмами та хворобами внутрішніх органів (внутрішні (порушення обміну речовин, авітаміноз, хвороби серцево-судинної і нервової систем, органів дихання, травлення, сечовиділення, хвороби крові та кровотворних органів), зовнішні (хвороби голови, шиї, тулуба, холки, кінцівок, копит, шкіри) і хвороби статевої системи (післяпологовий парез, мастити, ендометрити, вагініти))

Необережні дії – дії, які винна особа вчинила ненавмисно, незалежно від того чи вона могла (повинна була) передбачити можливість заподіяння шкоди, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Облікова група – сукупність тварин, вирощуваних на підприємстві (у господарстві), що може, як відповідати статевовіковій групі тварин, так і передбачати більш детальний облік тварин, у тому числі, у розрізі конкретних тваринницьких приміщень, якщо Страхувальник використовує спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення бухгалтерського або управлінського обліку, що дозволяє вести такий деталізований облік.

Період очікування – визначений Договором період до 3 місяців, протягом якого може бути виявлене ураження хворобою та або загибель сільськогосподарських тварин в результаті цієї хвороби (збудника), що

не було ідентифіковано у таких тварин на момент укладення Договору. Страховик не виплачує Страхове відшкодування, у разі настання Збитків внаслідок такої хвороби що виникла / була виявлена протягом Періоду очікування.

Поле (ділянка) – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

Працівники Страхувальника – фізичні особи, які виконують роботу на підставі укладеного із Страхувальником трудового договору (контракту), в тому числі й ті, що працюють за сумісництвом; фізичні особи, які виконують роботу або діють за дорученням (завданням) Страхувальника відповідно до цивільно-правового договору; студенти та учні, що проходять навчальну або виробничу практику у Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Ремонтно-матковий косяк – дозволяє виробляти достатню кількість молоді риб (малька) різних екологічно сумісних видів.

Сільськогосподарські культури – сукупність рослин певного ботанічного таксону, що її вирощують (культивують) через корисні властивості, а саме зернові, кормові, олійні, ефіроолійні, технічні, прядивні, овочеві, лікарські, квіткові, плодові, ягідні рослини тощо, які використовуються в сільському господарстві.

Сільськогосподарський товаровиробник – фізична особа (в тому числі й фізична особа - підприємець) або юридична особа, незалежно від організаційно-правової форми, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі з власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та провадить діяльність з її постачання.

Стандартний договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою від сільськогосподарських виробничих ризиків – Договір страхування сільськогосподарської продукції, що укладається між Страховиком і Страхувальником - сільськогосподарським товаровиробником на умовах, встановлених законом. Типові договори страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою від сільськогосподарських виробничих ризиків розробляються для кожного страхового продукту та/або для окремої культури і погоджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, та Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг).

Страхова виплата – грошова сума, яка виплачується Страховиком відповідно до умов Договору страхування при настанні Страхового випадку.

Страхова врожайність – усереднений показник середньої врожайності Сільськогосподарських культур в регіоні України за останні 5 (п'ять) і більше років (у базисному періоді).

Страхова премія (страховий внесок, страховий платіж) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування.

Страхова сума (ліміт відповідальності) – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

Страхове відшкодування – Страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах Страхової суми та/або Ліміту відповідальності відповідно до умов Договору страхування при настанні Страхового випадку.

Страховий акт – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання події Страховим випадком та регламентує розмір та порядок виплати Страхового відшкодування. Страховий акт, якщо інше не передбачено Договором страхування, повинен бути оформлений у строки, що передбачені цими Правилами або Договором страхування та підписаний Страховиком.

Страховий випадок – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу.

Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування, і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий тариф – ставка (відсоток) Страхової премії з одиниці Страхової суми за визначений Строк дії Договору страхування.

Страховий тариф – ставка страхового платежу (Страхової премії) з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Сторони – Страховик та Страхувальник за Договором страхування, якщо інше не передбачено цими

Правилами або Договором страхування.

Страховик – Товариство з додатковою відповідальністю «Альянс Україна».

Страховальник – юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі зареєстрована як фізична особа - підприємець, що здійснює виробництво сільськогосподарської продукції, та яка є власником такої продукції або розпоряджається та використовує таку продукцію на інших законних підставах, незалежно від форми власності і господарювання, і яка уклала зі Страховиком Договір добровільного страхування сільськогосподарської продукції (надалі – Договір страхування) або є Страховальником відповідно до законодавства України.

Страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою – економічні відносини щодо страхового покриття майнових інтересів сільськогосподарських товаровиробників у разі настання певних подій (Страхових випадків), визначених Законом України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», за рахунок грошових фондів, що формуються у Страховика шляхом сплати Страховальником Страхових платежів (премій, частина яких компенсується за рахунок державних субсидій, та доходів від розміщення коштів цих фондів, яке здійснюється відповідно до положень Закону «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» і визначається наявністю та особливостями ризиків, носіями яких є сільськогосподарські рослини (культури) і тварини.

Строк дії Договору – проміжок у часі, протягом якого у Страховика виникає зобов'язання здійснити виплату Страхового відшкодування при настанні Страхового випадку відносно Застрахованого сільськогосподарського майна, зазначеного в Договорі страхування (крім особливих випадків, передбачених Договором).

Територія дії Договору (Місце страхування) – визначена Договором страхування територія, адміністративно-територіальна одиниця чи індивідуально означена адреса, в межах якої надається Страхове покриття.

Технологія вирощування – система заходів вирощування та догляду Сільськогосподарських культур в тому числі багаторічних насаджень, з метою отримання Сільськогосподарської продукції.

Треті особи – особи, що не є Страховальником (Вигонабувачем) або його працівником, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо Страховальником (Вигодонабувачем) за Договором страхування є фізична особа, то його родичі, особи, які протягом тривалого періоду мешкають та ведуть з ним спільне господарство, якщо інше не передбачено Договором страхування, не є третіми особами за Договором страхування.

Франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком.

Безумовна франшиза – встановлена Договором страхування сума збитку, яка не відшкодовується Страховиком у разі настання страхового випадку.

Договором страхування може бути передбачена часова франшиза, за якою обмежується дія Страхового покриття по окремим зазначеним страховим ризикам протягом певного строку від початку дії Договору страхування.

Умовна франшиза – частина збитку, яка не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо її розмір не перевищує суми франшизи, зазначеної в Договорі страхування. Збиток підлягає відшкодуванню повністю, якщо його розмір перевищує цю суму.

Члени родини Страховальника – дружина або чоловік (співмешканка/ співмешканець) Страховальника, діти (в тому числі усиновлені), батьки, баба або дід, брати (сестри), онуки як Страховальника, так і його дружини або чоловіка та інші утриманці Страховальника, а також особи, які протягом тривалого періоду мешкають разом із Страховальником та (або) ведуть з ним спільне господарство, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Терміни, що не обумовлені цими Правилами, визначаються Законом України «Про страхування» та іншими законодавчими і підзаконними актами України. Якщо значення будь-якого терміну (найменування або поняття) не обумовлено цими Правилами та не може бути визначено, виходячи з чинного законодавства України, то таке найменування або поняття використовується у своєму звичайному лексичному значенні.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страховальником або іншою особою, визначеною Страховальником у договорі страхування, при вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів,

бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції.

2.2. Згідно з цими Правилами на страхування приймаються:

2.2.1. Сільськогосподарські культури (рослини):

2.2.1.1. посіви сільськогосподарських культур (озимих та ярових зернових, зернобобових, технічних, овочевих, баштанних та інших), які вирощуються у відкритому або захищеному ґрунті (в теплицях, парниках, оранжереях тощо);

2.2.1.2. врожай сільськогосподарських культур (озимих та ярових зернових, зернобобових, технічних, овочевих, баштанних та інших), що вирощуються у відкритому або захищеному ґрунті (в теплицях, парниках, оранжереях тощо);

2.2.1.3. багаторічні насадження (дерева, кущі, плодово-ягідні насадження, виноградники, лісозахисні та інші багаторічні насадження);

2.2.1.4. квіткові, цитрусові та інші культури (в тому числі оранжерейні), включаючи їх насіння, цибулини, бульби тощо).

2.2.2. Сільськогосподарські тварини (в тому числі племінні):

- велика рогата худоба;
- коні;
- свині;
- вівці, кози, віслюки, мули, олені тощо;
- птиця (кури, гуси, індики, страуси тощо);
- кролі, хутрові звірі;
- риба, раки, молюски та інші водні живі ресурси, гідробіонти;
- інші сільськогосподарські тварини, зазначені в Договорі страхування (сім'ї бджіл у вуликах, домашні тварини, біологічні об'єкти тощо).

2.2.3. інша сільськогосподарська продукція.

2.3. Предметом Договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (у відповідності до п.1 ст.5 Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» 4391-VI від 09.02.2012 р.) є майнові інтереси страхувальника, пов'язані з його страховими ризиками щодо вирощеної, відгодованої, виловленої, зібраної, виготовленої первинної (без вторинної обробки та переробки) сільськогосподарської продукції (товарів), зазначеної у групах 1-24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України "Про Митний тариф України", а саме щодо:

2.3.1. урожаю сільськогосподарських культур;

2.3.2. урожаю багаторічних насаджень;

2.3.3. сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції.

2.4. Конкретна сільськогосподарська продукція, яка підлягає страхуванню за конкретним Договором страхування, зазначається у Договорі страхування.

2.5. Відповідно до цих Правил застрахованою може бути як вся сільськогосподарська продукція, так і її окрема частина. При страхуванні всієї сільськогосподарської продукції може бути укладений Договір страхування на повну вартість або на певну її частину.

2.6. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур, або посівів сільськогосподарських культур може бути укладений на окрему культуру або декілька культур з відшкодуванням збитків за кожну культуру.

2.7. Договір страхування сільськогосподарських тварин може бути укладений на окрему тварину або на групу тварин:

2.7.1. з індивідуалізацією кожної окремої тварини; при цьому у Заяві Страхувальника про намір укласти Договір страхування зазначаються індивідуальні особливості кожної тварини (вид, порода, масть, вік, стать, кличка, ідентифікаційний номер, номер клейма, номер бірки або номер чіпа, особливі прикмети). В окремих випадках додається фотографічний знімок тварини;

2.7.2. по групам утримання; при цьому у Заяві про намір укласти Договір страхування зазначається кількість всіх тварин в групі та характерні ознаки середньостатистичної тварини даної групи – вид, порода, вік, стать та ін.(облікова група). Якщо при страхуванні по групам утримання тварина вибуває із такої групи по іншим причинам, ніж настання страхового випадку, в застраховану групу може бути включена інша тварина, яка відповідає вимогам даної групи. Для тварини, включеної в дану групу утримання, страхова сума вважається встановленою у такому ж розмірі, у якому вона була встановлена для тварини, яка вибула.

2.8. Якщо інше не передбачено Договором страхування, згідно з цими Правилами страхуванню не підлягає та не є застрахованим таке майно:

- врожай природних сінокосів і пасовищ;
- багаторічні насадження знос або зрідження яких становить сімдесят і більше відсотків від їх первинної вартості або щільності посадки, а також які підлягають списанню з балансу, у зв'язку з плановою реконструкцією, викорчовуванням, природним відмиранням, враженням хворобами та шкідниками;

- врожай сільськогосподарських культур, що висівалися понад три роки, або багаторічних насаджень плодоносного віку, які не давали урожаю із цих посівів (насаджень) протягом трьох років, що передували укладенню Договору страхування;
 - хворі сільськогосподарські тварини, птиця, кролі, хутрові звірі, бджолосім'ї, риба та інші водні живі ресурси і тваринницька продукція, а також ті, що перебувають у місцевості, в якій введено карантинні обмеження або в зоні виникнення надзвичайних епізоотичних обставин, за винятком видів тварин, неохочих до хвороби, щодо якої введено зазначені обмеження;
 - виснажені тварини та ті, що перебувають у стані дородового чи післяродового залежування;
 - тварини, у яких за результатами останніх досліджень встановлено позитивну реакцію на бруцельоз, лейкоз або туберкульоз;
 - сільськогосподарська продукція, яке знаходиться в зоні, яка офіційно визнана (або має статус) компетентними органами зоною можливого стихійного лиха, надзвичайного стану, якщо таке оголошення було зроблено до укладення Договору страхування;
 - інше майно, що передбачено Договором страхування.
- 2.9. Договором страхування може бути передбачено обмеження віку сільськогосподарських тварин, на яких поширюється страхове покриття.

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

- 3.1. Відповідно до цих Правил Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної із володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією внаслідок повної або часткової загибелі та/або пошкодження посівів; пошкодження та/або загибелі насаджень; неотримання або недоотримання врожаю; викрадення, загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих сільськогосподарських тварин, їх травматичного пошкодження або захворювання в результаті подій (страхових ризиків), передбачених пунктами 3.6.- 3.10. цих Правил.
- 3.2. Подія, визначена в пунктах 3.6.- 3.10. цих Правил, та яка зазначена в Договорі страхування, вважається страховим випадком, якщо є безпосередній прямий зв'язок між настанням такої події і загибеллю, втратою та/або пошкодженням сільськогосподарської продукції.
- 3.3. Договір страхування може бути укладено на випадок настання всіх з перелічених в пунктах 3.6.- 3.10. Правил Страхових ризиків (актуальних для відповідного виду сільськогосподарської продукції) або лише окремих з них.
- 3.4. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама подія, вважаються одним Страховим випадком.
- 3.5. Одним Страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором страхування, розуміється:
- 3.5.1. відносно хвороб тварин - зареєстроване на певній території та (або) території дії Договору ураження однією і тією ж хворобою (збудником) за безперервний проміжок часу, що почався з моменту реєстрації першого випадку захворювання та/або загибелі застрахованої тварини в результаті цієї хвороби та закінчився, якщо за максимальний інкубаційний період, характерний для даної інфекційної хвороби (але в кожному разі не менш 14 діб для інфекційних хвороб і не більше 14 діб для інших хвороб) не буде зареєстровано жодного нового випадку ураження цією хворобою. За окремою згодою сторін Договором страхування може бути встановлений інший мінімальний або максимальний строк такого безперервного проміжку часу;
- 3.5.2. відносно вимушеного забою тварин за розпорядженням державної ветеринарної служби, здійсненого для боротьби або запобігання поширення інфекційних захворювань, у тому числі епізоотичного характеру - одержання одного (кожного) приписання (розпорядження) від Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;
- 3.5.3. у відношенні небезпечних природних явищ, стихійних лих і несприятливих природних явищ - настання однієї події (явища) або декількох подій (явищ), що одночасно відбулися, тобто протягом 48 годин або в інший більш тривалий період часу, що збігає за часом впливу на застрахованих тварин подій (явищ), які визнані такими, що відбулися у відповідності з їхніми критеріями (визначеннями), зазначеними в цих Правилах або Договорі страхування та настання яких підтверджено компетентними органами;
- 3.5.4. у відношенні злочинних та/або протиправних дій третіх осіб - відповідно до того, як події, що відбулися, кваліфіковані відповідними компетентними органами, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 3.5.5. відносно інших подій - усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама причина та (або) подія, вважаються одним страховим випадком, жодний з періодів страхового випадку не накладається на інший та такі періоди не перетинаються між собою у часі, та жодний з періодів не починається раніше дати та часу настання першого зареєстрованого індивідуального страхового випадку, що стався протягом строку дії Договору страхування.

3.6. Страхові ризики при страхуванні сільськогосподарських культур, якщо інше не передбачено Договором страхування:

- 3.6.1. *Буря* – сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічним центром, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами, якщо інше не передбачено Договором страхування. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх

шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

3.6.2. *Видування* – явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин, якщо інше не передбачено Договором страхування. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду;

3.6.3. *Вимерзання* – загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, що знаходяться в стані перезимівлі, внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом 1 доби і більше, якщо інше не передбачено Договором страхування. Вимерзання спричиняє пошкодження (тому числі засихання, загибель) вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових, надземних та підземних частин багаторічних насаджень;

3.6.4. *Вимокання* – весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостачі кисню для дихання, що зумовлюється тривалим (більше 14 днів) перебуванням їх в умовах застою талої води, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.5. *Випадіння рослин* – явище, характерне для озимих культур, що спостерігається при різкому і активному наростанні тепла в період відновлення вегетації та одночасно при недостачі вологи у верхньому шарі ґрунту, якщо інше не передбачено Договором страхування. При цьому вторинна коренева система не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту, і рослини гинуть. Це явище більш розповсюджене при пізніх веснах;

3.6.6. *Випирання рослин* – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кущіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового розмерзання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту, якщо інше не передбачено Договором страхування; витиснення на поверхню ґрунту вузла кущіння внаслідок механічного тиску на тканини рослини людяної кірки під верхнім шаром ґрунту та супроводжується розривом кореневої системи рослини.

3.6.7. *Випрівання* – загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті, якщо інше не передбачено Договором страхування. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньою весною; часткова або повна загибель озимих і інших зимуючих культур від виснаження в результаті тривалого перебування під глибоким сніговим покривом внаслідок недоліку світла, припинення вступу води і їжі з ґрунту, велика вологість повітря і підвищена температура під снігом. У цих умовах нові живильні речовини в рослинах не утворюються, а накопичені раніше — витрачаються на дихання. В результаті настає спотакту вуглеводне виснаження, потім розпад білків і, нарешті, поразка рослин хворобами (фузаріозом, склеротинією).

3.6.8. *Вторинні хвороби рослин* – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими подіями, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.9. *Град* – опади, що випадають в теплий період року у вигляді часточок льоду різних розмірів. У більшості випадків розмір граду 1-2 см, максимальний діаметр до 6-8 сантиметрів. Іноді градини випадають у вигляді кусків льоду масою близько 500 грам. При тривалих та інтенсивних градобиттях відбувається значна втрата урожаю, а в багатьох випадках і повна загибель урожаю або рослин, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.10. *Ґрунтова кірка* – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту, якщо інше не передбачено Договором страхування. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в інших – представляє монолітний міцний шар, який поступово переходить в нижні рихлі шари. Виникає на поверхні ґрунту після сильних дощів, частіше липневих, при наступному підвищенні денних температур і температури поверхні ґрунту та перешкоджає диханню та/або сходженню рослин;

3.6.11. *Епіфітотійний розвиток хвороб рослин* – масове розповсюдження хвороб рослин, яке не є наслідком діяльності Страхувальника (Вигодонабувача) і яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.12. *Епіфітотійне розмноження шкідників рослин* – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке не є наслідком діяльності Страхувальника (Вигодонабувача) і яке кваліфіковане Державною фітосанітарною інспекцією як “Епіфітотія”, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.13. *Заморозок* – зниження температури нижче 0°C на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмоктування зерна”, якщо інше не передбачено Договором страхування. На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту);

3.6.14. *Земельний зсув* – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне

виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (посівів, насаджень тощо) або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.15. *Земельний або земельно-водний сіль* – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір'ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх викидання, вимивання та замулювання, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.16. *Землетрус* – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.17. *Злива (сильна злива)* – сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової кірки, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.18. *Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню* – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможливує проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.19. *Лавина* – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель урожаю, посівів у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин, що робить неможливим подальше виконання технологічних операцій щодо вирощування сільськогосподарської культури, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.20. *Льодова кірка* – шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту, якщо інше не передбачено Договором страхування. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, нестачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів куштиння;

3.6.21. *Ожеледь* – слід розуміти шар щільного льоду, який утворюється на поверхні ґрунту та/або на рослинах при намерзанні переохолоджених крапель дощу або туману при температурі повітря нижче 0°C і викликає загибель рослин в результаті розриву вегетативних органів, кореневої системи;

3.6.22. *Паводок (повінь, паводь, високі рівні води)* – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застоювання води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт, якщо інше не передбачено Договором страхування. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності;

3.6.23. *Пилові бурі* – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю, якщо інше не передбачено Договором страхування. Сильна пилова (піщана) буря – швидкість вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам: оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо;

3.6.24. *Пожежа (вогонь)* – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарської продукції в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, якщо інше не передбачено Договором страхування. При настанні страхового випадку, Страховик також відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки, що виникли внаслідок впливу на сільськогосподарську продукцію продуктів горіння, гарячих газів, високої температури і заходів з пожежогасіння, застосованих з метою гасіння або запобігання подальшого поширення вогню, у тому числі внаслідок підпалу, а також якщо пожежа виникла за межами території страхування (місця дії Договору страхування);

3.6.25. *Посуха (засуха), в тому числі зимова* – загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації, якщо інше не передбачено Договором страхування. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30% і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимої і ярової культури;

зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30% і менше НПВ (найменшої польової вологоємності) в інший період вегетації;

3.6.26. *Протиправні дії третіх осіб* – дії будь-яких сторонніх (третіх) осіб, направлені на пошкодження або знищення сільськогосподарських культур, а саме: хуліганство, грабіж, розбій, таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації, пошкодження посівів третіми особами, а також руйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку у відношенні даних осіб розпочато досудове розслідування, та інші дії сторонніх (третіх) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.27. *Сильний вітер* – це рух повітря відносно земної поверхні з швидкістю або горизонтальною складовою швидкості понад 25 м/с. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

3.6.28. *Сильний дощ* - рідкі та змішані опади (дощ, зливовий дощ, мокрий сніг, дощ зі снігом) у кількості не менше 50 мм за період не більше 12 годин або безперервний дощ (з перервами не більше однієї години) протягом декількох діб, при якому за період до 2 (двох) діб випадає не менше 120 мм опадів, якщо інше не передбачено Договором страхування. Тривалі (затяжні) дощі – інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3), з кількістю опадів 100 мм і більше, та спричиняють перезволоження ґрунту, „стікання” зерна, розповсюдження грибкових захворювань на рослинах;

3.6.29. *Смерч* – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині, якщо інше не передбачено Договором страхування.

3.6.30. *Суховій* – вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30 % і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.31. *Удар блискавки* – пряме влучення розряду атмосферної електрики, що викликає збиток, завданий сільськогосподарській продукції в результаті безпосереднього термічного впливу (спалення) та механічної дії (вм'ятини тощо) на нього блискавки, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.6.32. *Ураган* – сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с;

3.6.33. *Шквал* – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою, якщо інше не передбачено Договором страхування. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с;

3.6.34. *Інші ризики*, що зазначені в Договорі страхування, не суперечать цим Правилам та законодавству України.

3.7. Страхові ризики при страхуванні врожаю сільськогосподарської культури на основі індексу врожайності.

3.7.1. Страховим ризиком, на випадок якого здійснюється страхування врожаю сільськогосподарської культури на основі індексу врожайності, є зниження середньої врожайності цієї культури в регіоні України, спричинене впливом комплексу природних факторів, які включають, але не обмежені такими подіями, як град, буря, ураган, тривалі вітри, зливи, тривалі дощі, повені, паводок, вимокання, випрівання, надмірне зволоження, удар блискавки, посуха, пожежа, розвиток хвороб, масове розмноження шкідників рослин, пошкодження комахами, гризунами і птахами тощо, якщо інше не передбачено Договором страхування. При цьому Страховик має право надавати страхове покриття на випадок стихійних лих (град, буря, ураган, тривалі вітри, зливи, тривалі дощі, повені, паводок, посуха тощо) та вогневих ризиків (пожежа, удар блискавки) за наявності ліцензії на здійснення добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

3.7.2. Страховим випадком при цьому визнається факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок зниження врожайності сільськогосподарської культури, зазначеної у Договорі страхування, в результаті подій зазначених у Договорі страхування, нижче рівня страхової врожайності. Випадок визнається страховим за наявності: посівів сільськогосподарських культур та доведеного факту зниження середньої врожайності застрахованої сільськогосподарської культури в регіоні України, у якому вирощується така сільськогосподарська культура, нижче рівня страхової врожайності.

3.7.3. Індекс врожайності може бути розрахований для будь-якої сільськогосподарської культури, яка вирощується на визначеній Договором страхування території, якщо є доступними дані Державної служби статистики України щодо середньої врожайності цієї культури у відповідному регіоні України у попередньому (базисному) періоді (не менше ніж за 5 (п'ять) попередніх років). При цьому Індекс врожайності обчислюється як відношення середньої врожайності сільськогосподарської культури в регіоні України, отриманої упродовж строку дії Договору страхування, до усередненого показника врожайності цієї культури в регіоні України у попередні 5 (п'ять) і більше років за формулою:

$$I.v. = C.v.z.p. / ((C.v.1 + C.v.2 + C.v.3 + C.v.4 + C.v.5 + \dots + C.v.n)/n), \quad (1)$$

де I.v. - індекс врожайності,

С.в.з.п. – середня врожайність сільськогосподарської культури в регіоні України, що склалася упродовж строку дії Договору страхування (у звітному періоді),

С.в.1, С.в.2, С.в.3, С.в.4, С.в.5 ... С.в.п - середня врожайність сільськогосподарської культури в регіоні України у кожному з попередніх років;

п – кількість попередніх років.

3.7.4. Якщо в окремому господарстві площа посівів застрахованої сільськогосподарської культури перевищує 1 000 (одну тисячу) гектарів, то індекс врожайності цієї культури може бути розрахований для окремого господарства на основі даних про середню врожайність культури по цьому господарству не менше ніж за останні 10 (десять) років.

3.7.5. Якщо в окремі роки сільськогосподарська культура в регіоні України не вирощувалась, то ці роки при розрахунку індексу врожайності такої культури виключаються.

3.7.6. Якщо сільськогосподарська культура протягом останніх 5 (п'яти) років висівалась в регіоні України менше 5 (п'яти) років, то при розрахунку індексу врожайності за усереднений показник середньої врожайності цієї культури у кожному з попередніх років може бути прийнята її планова врожайність у попередні роки.

3.8. Страхові ризики при страхуванні сільськогосподарських тварин, якщо інше не передбачено Договором страхування:

3.8.1. *Аварійні випадки* – непередбачена поломка (аварія) або пошкодження обладнання, устаткування, машин і механізмів, призначених для забезпечення і підтримання життєдіяльності тварин (в тому числі. стаціонарно встановлених систем вентиляції, кондиціювання (охолодження), тепlopостачання, газопостачання, водопостачання (водовідведення), електричних мереж) в місцях утримання застрахованих тварин, що призвела до загибелі, падежу або вимушеного забою сільськогосподарських тварин, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо інше не передбачено Договором страхування, подія, вказана в цьому пункті визнається страховим випадком за наявності в сукупності наступних ознак:

- відключення електроенергії стало наслідком настання подій, що зазначені пунктами 3.8.2., 3.8.6, 3.8.8., 3.8.9 цих Правил;

- непередбачена аварія (поломка або дефект) устаткування не пов'язані з навмисними або необережними діями Страхувальника його працівників, членів родини, довірених осіб;

3.8.2. *Вибух* – безпосередній вплив продуктів вибуху і повітряної ударної хвилі при вибуху газу, пари, що використовуються в побутових цілях, парових котлів, ємностей, що працюють під тиском, та інших аналогічних пристроїв, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.3. *Вимушений забій за розпорядженням державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією* – вимушений забій застрахованих сільськогосподарських тварин та (або) птиці за розпорядженням Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.4. *Нещасний випадок* – якщо інше не передбачено Договором страхування, раптова, випадкова, короточасна, непередбачувана та не залежна від волі Страхувальника подія, що фактично відбулась у строк та у місці дії Договору страхування і внаслідок якої настали розлад здоров'я, загибель або падіж застрахованих сільськогосподарських тварин, в тому числі в результаті:

- дії електричного струму;

- закупорки шлунково-кишкового тракту в результаті потрапляння сторонніх предметів;

- зупинка дихання (задуха, асфіксія) в результаті закупорки верхніх дихальних шляхів сторонніми предметами;

- отруєння на природному пасовищі травами або хімічними речовинами;

- укусу змій або отруйних комах;

- утоплення;

- падіння з висоти;

- наїзд транспортного засобу;

- падіння дерев, каміння, інших предметів;

- нападу диких звірів та здичавілих собак;

- сонячного або теплового удару;

- замерзання (переохолодження організму внаслідок небезпечного природного гідро-метеорологічного явища);

- інших нещасних випадків, що зазначені в Договорі страхування;

3.8.5. *Патологічні пологи* – будь-які порушення родової діяльності застрахованої сільськогосподарської тварини, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.6. *Пожежа (вогонь), в тому числі підпал* – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарських тварин в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, у тому числі в результаті підпалу, а також якщо пожежа виникла за межами території страхування (місця дії Договору страхування), якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.7. *Протиправні дії третіх осіб:*

3.8.7.1. *крадіжка зі зломом* – таємне викрадення застрахованих тварин з території страхування (огорожене місце) шляхом видавлювання або злому дверей, вікон або інших частин будівлі, крізь отвори, які не призначені для входу в приміщення і являють собою ускладнені перешкоди, й викрадення майна із замкнених приміщень, із застосуванням інструментів або, якщо це передбачено Договором страхування, підроблених ключів або справжніх ключів, які були привласнені злочинцем (злочинцями) шляхом крадіжки зі зломом, грабежу, розбою. Якщо інше не передбачено Договором страхування, одного факту зникнення майна з місця страхування недостатньо для доказу та визнання використання підроблених ключів або справжніх ключів, що були викрадені в результаті крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.7.2. *грабіж* – відкрите викрадення застрахованої тварини з місця утримання, випасу, вигулу або місця перетримування, зазначених у Договорі страхування як місце дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.7.3. *розбій* – напад з метою заволодіння застрахованою твариною, поєднаний з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я Страхувальника або осіб, які не є третіми особами за Договором страхування та які зазнали нападу, або з погрозою застосування такого насильства, на території утримання, випасу, вигулу або місці перетримування, зазначених у Договорі страхування як місце дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.8. *Стихійне явище* – якщо інше не передбачено Договором страхування, екстремальне природне явище катастрофічного характеру, підтверджене висновком органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а саме:

3.8.8.1. шторм, ураган, буря, смерч, шквал - викликаний погодними умовами рух повітряних мас із швидкістю вітру 17,2 - 25 м/с і більше, що призвів до втрати або пошкодження тварин безпосередньо внаслідок механічної дії швидкісного напору вітру в результаті шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу; або зіткнення з будь-якими матеріалами, предметами, уламками, що підхоплені та переносяться та (або) рухаються та (або) впали під впливом швидкісного напору вітру, виключаючи будь-які збитки внаслідок опосередкованого впливу таких явищ;

3.8.8.2. град - опади у вигляді щільних льодових частинок, які випадають переважно в теплі пори року з потужних купчасто-дощових хмар, найчастіше під час грози або разом зі зливою;

3.8.8.3. злива - випадіння опадів у кількості 30 мм та більше за період не більше 1 години;

3.8.8.4. сильний дощ - рідкі та змішані опади (дощ, зливовий дощ, мокрий сніг, дощ зі снігом) у кількості не менше 50 мм за період не більше 12 годин або безперервний дощ (з перервами не більше однієї години) протягом декількох діб, при якому за період до 2 (двох) діб випадає не менше 120 мм опадів;

3.8.8.5. сильний снігопад - випадіння опадів снігу за 12 годин у кількості 20 мм і більше;

3.8.8.6. зсув - повільний спадний рух значної кількості ґрунту (гірських порід, піску, та ін.) вниз по схилу, обумовлений силою тяжіння;

3.8.8.7. землетрус - підземні поштовхи та коливання земної поверхні більшої або меншої сили, що виникають внаслідок раптових зсувів і розривів в земній корі та верхній частині мантії Землі, які передаються на значні відстані у вигляді пружних коливань;

3.8.8.8. просідання ґрунту - природне просідання ґрунту над природними порожнинами (впадинами, тріщинами у породі);

3.8.8.9. обвал скельної породи, каменепад - обумовлене природними силами відокремлення та падіння породних мас на місцевості;

3.8.8.10. схід лавини - схід величезної маси снігу, що зривається із гірського схилу і рухається донизу з великою швидкістю. Разом із збитками внаслідок механічної дії мас снігу та льоду, відшкодовуються збитки внаслідок тиску повітря, що супроводжує сніжну лавину;

3.8.8.11. обвал - відрив та падіння значної кількості ґрунту (гірських порід, піску та ін.), яке трапляється на крутих та уривчастих схилах;

3.8.8.12. повінь, паводок, водопілля - така фаза водного режиму річки, яка характеризується найбільшою водністю і значним відносно тривалим підняттям рівня води (перевищенням критичного значення рівня води стоячого або проточного водоймища) внаслідок весняного танення снігу (весняна повінь) або надзвичайних атмосферних опадів, в тому числі яка може спричинити прориви гребель (дамб, шлюзів тощо) з утворенням проривного паводку та зворотної води, що викликана цими явищами, за винятком будь-яких збитків, що сталися внаслідок опосередкованого впливу таких явищ;

3.8.8.13. селевий потік - масовий рух ґрунтів, води та інших компонентів, що прийшли у рух в результаті природного впливу води;

3.8.8.14. тайфун - тип циклону або погодної системи низького тиску, що виникає над теплою морською поверхнею та супроводжується потужними грозами, випадінням зливових опадів і вітрами штормової сили.

3.8.8.15. інших стихійних лих, передбачених Договором страхування.

3.8.9. *Удар блискавки* – пряме влучення розряду атмосферної електрики, що викликає збиток, завданий тварині в результаті безпосереднього термічного впливу (спалення) на неї блискавки, незалежно від того, виникла при цьому пожежа чи ні, а також теплової дії блискавки, дії повітряного тиску, спричиненого блискавкою, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.8.10. *Захворювання*, якщо інше не передбачено Договором страхування:

- 3.8.10.1. інфекційна хвороба (розлад здоров'я тварин, що виникає внаслідок зараження живими збудниками (вірусами, патогенними білками-пріонами, бактеріями, рикетсіями, найпростішими грибами, мікоплазмами, іншими патогенними мікробами) і передається від інфікованої тварини здоровій);
- 3.8.10.2. інвазійна хвороба (хвороба, збудником якої є тваринні організми, такі як найпростіші, гельмінти та інші паразити);
- 3.8.10.3. неінфекційна хвороба, яка виникла під час дії Договору страхування (перелік окремо визначається Договором страхування), якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 3.8.10.4. інфекційне захворювання внаслідок епізоотії, якщо епізоотія офіційно встановлена за розпорядженням уповноважених органів, а також внаслідок проведення заходів щодо боротьби з епізоотією за розпорядженням уповноважених органів.
- 3.8.10.5. Договором страхування може бути також укладений на випадок загибелі, у тому числі вимушеного забою застрахованої тварини, в результаті будь-якого конкретного захворювання або певної групи (класу) захворювань, зазначеного у Договорі страхування.
- 3.8.11. *Інші ризики*, що зазначені в Договорі страхування, які не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.
- 3.9. Для риби крім ризиків, зазначених у пункті 3.8. цих Правил, Договір страхування також може бути укладено на випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування:
- 3.9.1. заморів, викликаних зниженням вмісту кисню у воді внаслідок незвичайно низької для даної місцевості температури повітря в осінньо-зимовий період і високої – влітку, а також внаслідок посухи й інших незвичайних (по силі впливу і /або по виду) для даної місцевості природних явищ;
- 3.9.2. заморів, викликаних зниженням вмісту кисню у воді внаслідок різкої зміни температури води (за умови попереднього узгодження у Договорі страхування величини і часу зміни температури);
- 3.9.3. заморів, пов'язаних з господарською діяльністю людини (застосування засобів захисту, внесення добрив та ін. на полях);
- 3.9.4. порушення режиму водопостачання в результаті аварій гідротехнічних споруд, викликаних стихійними лихами, пожежами й ударом блискавки, у тому числі розриву дамб (у тому числі у зв'язку з весняними паводками, ушкодженням гризунами, що живуть у водоймах);
- 3.9.5. отруєння рибоюдним птахом (бакланами, чайками й іншими);
- 3.9.6. отруєння недоброякісними кормами;
- 3.10. Для ссавців, крім ризиків, зазначених у пункті 3.8. цих Правил, Договір страхування також може бути укладено на випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування:
- 3.10.1. загибелі приплодів тварин – загибель плоду застрахованої тварини в результаті дострокових, аномальних пологів, викиднів або позаматкової вагітності, народження мертвого плоду або загибель (у тому числі вимушений забій) уже народженої тварини в результаті пов'язаного з родами захворювання під час післяпологового періоду, зазначеного у Договорі страхування;
- 3.10.2. загибелі, у тому числі вимушеного забою, самки в результаті вагітності і пологів;
- 3.10.3. зменшення вартості тварини в результаті втрати нею робочих або спортивних якостей, погіршення екстер'єру внаслідок нещасного випадку або захворювання;
- 3.10.4. зменшення вартості тварини в результаті втрати функції розмноження понад період, зазначений у Договорі страхування, яке відбулось внаслідок нещасного випадку або захворювання.
- При цьому під «втратою функції розмноження» розуміється нездатність до розмноження тварини, яка до цього успішно розмножувалась.
- 3.11. За погодженням Страхувальника зі Страховиком за Договором страхування також можуть бути застраховані додаткові витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, в межах лімітів, зазначених в Договорі страхування.
- 3.12. Якщо це передбачено Договором страхування, можуть бути застраховані додаткові витрати на:
- запобігання або зменшення збитків, завданих в результаті страхового випадку (запобігання поширення пожежі, рятування тварин тощо);
 - ветеринарне лікування застрахованої тварини при захворюванні чи нещасному випадку;
 - позапланову вакцинацію за розпорядженням спеціалістів ветеринарної служби, органів ветеринарного нагляду або інших компетентних органів;
 - проведення експертизи щодо визначення причин настання страхового випадку та суми збитків;
 - вимушений забій (евтаназію сільськогосподарської тварини, в тому числі на доставку тварини до приймального пункту, відшкодування витрат на розтин її трупа, на його утилізацію тощо);
 - відшкодування інших додаткових витрат, пов'язаних зі страховим випадком, і зазначених в Договорі страхування.

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. Загальні виключення. Якщо Договором страхування не передбачено інше, до Страхових випадків не відносяться і Страховик не виплачує Страхове відшкодування, якщо збитки майновим інтересам Страхувальника (Вигодонабувача) прямо чи опосередковано спричинені:

- 4.1.1. Війною, вторгненням, ворожими актами або військовими діями чи операціями (незалежно від того оголошено війну чи ні), будь-якими військовими маневрами, навчаннями або іншими військовими заходами та/або їх наслідкам, дією мін, торпед, бомб та/або інших знарядь війни;
- 4.1.2. Громадянською війною, заколотом, військовим або народним повстанням, революцією, блокадою, захватом (узурпацією) влади, введенням військової влади або військового стану або стану облоги, або будь-якою подією або причиною, результатом якої стало оголошення військового стану або стану облоги;
- 4.1.3. Протизаконними діями або бездіяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування, в тому числі внаслідок видання протизаконних документів та/або розпоряджень;
- 4.1.4. Впливом ядерної енергії у будь-якій формі, іонізуючої радіації;
- 4.1.5. Радіоактивним, хімічним, біологічним або токсичним забрудненням або зараженням (в тому числі витрати на розчищення території та сільськогосподарської продукції від такого забруднення);
- 4.1.6. Кібер-ризиками (збитки або витрати, які прямо чи опосередковано спричинені ними) та їх прямими чи опосередкованими наслідками.
Під «кібер-ризиком» розуміється:
- повне або часткове знищення, пошкодження, втрата, крадіжка, спотворення, несанкціонований доступ, незаконне використання або обмеження доступу до електронних (в тому числі персональних) даних, інформації, баз даних та програмного забезпечення, що зберігаються в електронному форматі, або
 - повне або часткове знищення, пошкодження, втрата, незаконне використання, збій, зміна функціональності чи недоступність комп'ютерних систем та/або обладнання (включаючи мікропрограмне забезпечення, вбудовані мікросхеми) та/або мереж та/або інфраструктури, або
 - несанкціоновані дії, що здійснюються з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та спрямовані на порушення конфіденційності, цілісності і доступності інформації, яка обробляється в інформаційно-телекомунікаційній системі, або порушення сталого функціонування такої системи (кібератака), що настали з будь-якої зовнішньої або внутрішньої причини.
- 4.1.7. Терористичного акту. Під терористичним актом розуміється акт, який включає, не обмежуючись, вживання сили або насильства та/або загрозу вжити силу або насильство, з боку будь-якої особи або групи (груп) осіб, які діють самостійно або від імені чи у зв'язку з будь-якою організацією (організаціями) або органом (органами) влади, здійснені з політичних, релігійних, ідеологічних або аналогічних причин або цілей, включаючи намір вплинути на будь-який орган влади та/або привести громадськість, або будь-яку частину громадськості, в стан страху. Це виключення також виключає збиток, пошкодження, витрати і видатки будь-якого типу, які прямо чи опосередковано спричинені, сталися в результаті або у зв'язку з будь-якою дією, що проводилась в ході контролю, запобігання, придушення, або будь-яким іншим чином пов'язаною з актом тероризму;
- 4.1.8. Будь-якого страйку, бунту чи масових (громадських) заворушень, або будь-якою дією чи діяльністю, що може призвести до бунту, страйку чи масових (громадських) заворушень (термін «масові (громадські) заворушення» включає також трудові заворушення та локаути).
Дія цього виключення поширюється на:
- дії будь-якої особи, що бере участь разом з іншими особами в порушенні громадського порядку (у зв'язку зі страйком, бунтом, локаутом чи не пов'язано з ними), які були кваліфіковані компетентними державними органами у відповідності до статті 294 Кримінального кодексу України;
 - дії державних органів та/або органів місцевого самоврядування (органів влади), з метою припинити та/або спробувати припинити та/або звести до мінімуму наслідки будь-якого порушення, визначеного в пункті (а) вище;
- 4.1.9. Розбою, грабежів та мародерства, навмисного знищення або пошкодження сільськогосподарської продукції, що прямо або опосередковано впливають з подій, зазначених у пунктах 4.1.1.- 4.1.8. цих Правил;
- 4.1.10. Навмисних дій (включаючи але не обмежуючись умисел, злочинну самовпевненість, злочинну недбалість) Страхувальника та/або Вигодонабувача;
- 4.1.11. Вчинення Страхувальником та/або Вигодонабувачем умисного злочину, що призвів до Страхового випадку;
- 4.1.12. Необережних (ненавмисних) дій третіх осіб, працівників, членів родини, довірених осіб Страхувальника, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне);
- 4.1.13. Дефектів, пошкоджень або недоліків, що існували до моменту початку Строку дії Договору страхування і про які Страхувальник або його представники знали або повинні були знати, незалежно від того, чи знав про такі дефекти і недоліки Страховик;
- 4.1.14. Природних якостей та властивостей сільськогосподарської продукції, втрата продуктової якості (для культур), старіння, втрата племінної, спортивної цінності (для тварин);
- 4.1.15. Введення в оману, включаючи шахрайство, шантаж, вимагання;

- 4.1.16. Нез'ясованої втрати, таємничого зникнення, причини, час, обставини або місце якого невідомі, нестач, встановлених під час ревізії, крадіжки без злому;
- 4.1.17. Збитки від крадіжки та розкрадання майна під час та безпосередньо після настання Страхових випадків, передбачених Договором страхування;
- 4.1.18. Переміщення по Території дії Договору або за її межі, навантаження, розвантаження, перевезення сільськогосподарської продукції, якщо страхування таких ризиків прямо не передбачено Договором страхування.

4.2. Страховик не виплачує відшкодування за збитками, які настали через:

- 4.2.1. видобуток, переробку, виробництво, використання, випробування, володіння, продаж або видалення перерахованих в пункті 4.2.3. цих Правил виробів або речовин або будь-яких матеріалів, що містять ці речовини та (або)
- 4.2.2. вплив перерахованих в пункті 4.2.3. цих Правил виробів або речовин або будь-яких матеріалів, що містять ці речовини та (або)
- 4.2.3. будь-які дії, помилки або недогляд в інструктуванні, нагляді, рекомендаціях, зауваженнях, попередженнях, консультуванні або застереженнях у зв'язку з нижченаведеними виробами або речовинами або будь-якими матеріалами, що містять ці речовини:
 - азбест, азбестові волокна або матеріали, що містять азбест;
 - терапевтичні препарати, що призначаються при синдромі набутого імунodefіциту, у тому числі продукти переробки крові, плазми, плаценти або трансплантати, силіконові імплантати;
 - фарби з вмістом свинцю, пліснявий грибок, протизаплідні засоби, діетілстібестрол, оксикінолін, RU 486 і інші хімічні засоби, які викликають аборт;
 - тютюн, тютюнові вироби та їх складові;
 - сечовино - формальдегідні ПАР (поверхнево-активні речовини), вакцини, канцерогенні речовини, включаючи ті речовини, канцерогенна дія яких передбачається, але остаточно не доведена, хлоровані вуглеводні, генетично модифіковані (змінені) продукти.

4.3. Договором страхування не покриваються та не підлягають відшкодуванню Страховиком:

- 4.3.1. Неустойки (штрафи, пені), інші штрафні санкції у будь-якій формі;
- 4.3.2. Витрати з відшкодування захисту честі та гідності, відшкодування моральної шкоди, шкоди діловій репутації, Вимоги щодо відшкодування збитків, заподіяних розголошенням інформації, упущеної вигоди, збитки в результаті перерви у виробничій або комерційній діяльності Страхувальника;
- 4.3.3. Відшкодування Шкоди, у зв'язку із забрудненням довкілля (навколишнього природного середовища).
- 4.3.4. Шкода, завдана життю, здоров'ю або майну третіх осіб (в тому числі внаслідок споживання (використання) проданої чи іншим шляхом переданої Застрахованої сільськогосподарської продукції).
- 4.3.5. Шкода, що нанесена у зв'язку з діяльністю уряду по знищенню врожаю або худоби, в тому числі Тобто збитки, що виникли через державне замовлення на забій та заборону переміщення худоби через оголошення епідемічного стану.
- 4.3.6. Витрати, що понесені з метою запобігання настанню збитків, що здійснені до настання страхового випадку.

4.4. Спеціальні виключення та обмеження страхування при страхуванні сільськогосподарських культур.

- 4.4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, окрім випадків зазначених в пунктах 4.1.- 4.3. цих Правил також не визнаються страховим випадком та не підлягають відшкодуванню шкода/збитки внаслідок пошкодження, знищення або втрати сільськогосподарських культур в результаті:
 - 4.4.1.1. страхових випадків, які трапились у таку пору року, коли за технологією вирощування для даної місцевості і року, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень повинен бути зібраним;
 - 4.4.1.2. проведення Страхувальником робіт із заорення пошкоджених посівів, пересівання, підсівання, допуску випасу худоби або збирання врожаю до огляду таких площ Страховиком (представником Страховика) та складання Сторонами відповідного акту огляду;
 - 4.4.1.3. техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посіву сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;
 - 4.4.1.4. невиконання (або часткового виконання) Страхувальником та (або) Вигодонабувачем рекомендацій Страховика, приписів державних та відомчих наглядових органів;
 - 4.4.1.5. порушення Страхувальником технології вирощування (в тому числі обробки ґрунту, внесення добрив, процесу посіву (висадки)), збирання врожаю сільськогосподарських культур, тому числі ті, що викликані низьким рівнем організації праці, неякісним посівним (посадковим) матеріалом, неякісними добривами та засобами захисту рослин, та (або) відсутністю у Страхувальника необхідної кількості працівників, сільськогосподарської техніки, палива тощо.
 - 4.4.1.6. хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане "Епіфитотією";

- 4.4.1.7. причини, що призвели до зниження середньої врожайності сільськогосподарської культури в регіоні України, почали діяти до моменту укладення Договору страхування;
- 4.4.1.8. будь-яких причин, якщо не відбулося відхилення показника середньої врожайності застрахованої сільськогосподарської культури на визначеній Договором страхування території упродовж строку дії Договору страхування нижче страхової врожайності, обумовленої Договором страхування;
- 4.4.1.9. посіви сільськогосподарської культури, очікуваний урожай якої застрахований згідно з Договором страхування, знаходились на території, яка була оголошена зоною стихійного лиха до моменту укладення Договору страхування;
- 4.4.1.10. ламання окремих гілок, пагонів багаторічних насаджень (при страхуванні багаторічних насаджень);
- 4.4.1.11. вторинних хвороб рослин, якщо вони не спричинені застрахованими за Договором страхування ризиками;
- 4.4.1.12. ушкодження врожаю, посівів шкідниками рослин за умови, якщо дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі;
- 4.4.1.13. інші виключення, передбачені Договором страхування.

4.5. Спеціальні виключення та обмеження страхування при страхуванні сільськогосподарських тварин.

- 4.5.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, окрім випадків зазначених в пунктах 4.1.- 4.2. цих Правил, також не визнаються Страховим випадком та не підлягають відшкодуванню шкода/збитки внаслідок пошкодження, знищення або втрати сільськогосподарських тварин в результаті:
 - 4.5.1.1. недотримання Страхувальником правил утримання і догляду за тваринами, що відповідають їх біологічним властивостям, вимогам ветеринарно – санітарних правил та стандартів, використання застрахованої тварини з іншою метою, ніж та, для якої вона призначена, що призводить до втрати нею здоров'я;
 - 4.5.1.2. дій Страхувальника, які вимагають спеціальних навичок, якщо останні не підтверджені встановленими документами;
 - 4.5.1.3. встановлення неправильного діагнозу, надання ветеринарних послуг юридичними або фізичними особами, у яких відсутня або прострочена ліцензія на ветеринарну практику або проведення робіт;
 - 4.5.1.4. вимушеного забою застрахованої тварини внаслідок її старості, яловості, зниження продуктивності або малопроductивності, з метою реалізації або споживання м'яса; забою клінічно здорової тварини, яка не піддається відгодівлі для досягнення потрібної маси (ваги) або яка відстає у зрості та розвитку;
 - 4.5.1.5. виникнення хвороб, перелік яких визначено відповідною Постановою Кабінету Міністрів України, на ліквідацію яких виділяється грошова допомога з державних фондів;
 - 4.5.1.6. харчового отруєння в місцях постійного утримання, за винятком природних пасовищ;
 - 4.5.1.7. гельмінтозу або паразитарної інвазії, а саме фасціольозу, диктіокаульозу, аскаридозу тощо;
 - 4.5.1.8. ускладнень внаслідок планового щеплення, які проводяться за вимогою місцевого управління ветеринарної медицини або є планово нею передбаченими, алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної негативної дії лікарських засобів;
 - 4.5.1.9. захворювань і травм, що існували на момент укладення Договору страхування або виникли / були виявлені протягом Періоду очікування, генетичних захворювань і вроджених аномалій;
 - 4.5.1.10. використання Страхувальником застрахованих тварин не за призначенням або використанням за призначенням, не вказаним в Договорі страхування;
 - 4.5.1.11. планового забою тварин, визнаних непридатними для подальшого господарського, в тому числі продуктивного та (або) репродуктивного використання, або в результаті проведеної селекції чи забою з господарських міркувань (старість, зниження продуктивності, яловість, з метою реалізації м'яса тощо);
 - 4.5.1.12. порушення Страхувальником умов годівлі та утримання, в тому числі відсутність корму незалежно від причин, використання неякісних кормів, їх недостатня або надмірна кількість;
 - 4.5.1.13. проведення експериментальних досліджень з розведення тварин або з іншою метою;
 - 4.5.1.14. загибелі тварин від виснаження (кахексія);
 - 4.5.1.15. таємного (непояснювального) зникнення, зникнення тварин природним шляхом (заблукали, втекли з місця утримання тощо);
 - 4.5.1.16. канібалізму, нормальної або середньої смертності протягом виробничого циклу, смертності протягом Періоду очікування.
 - 4.5.1.17. тимчасового припинення (перебою), вимкнення систем електропостачання, поломки технологічного обладнання та інженерних комунікацій або іншого обладнання, з причин, не пов'язаних з вимкненням електроенергії в зв'язку із настанням страхового випадку (якщо страхування таких ризиків передбачено умовами Договору страхування);
 - 4.5.1.18. неплідності (яловості) застрахованих тварин або втрати здатності тварин до запліднення чи розмноження (в тому числі, як результат хвороби або нещасного випадку);
 - 4.5.1.19. хвороби, яку можна було уникнути або яку можна було попередити за умови своєчасного здійснення профілактичних та лікувальних заходів, в тому числі фасціольозу, телязіозом, актиномікозом, піроплазмозом тощо;

- 4.5.1.20. гостро виниклих або хронічних захворювань і їхні ускладнення (як раніше діагностовано, так і вперше виявлені), спровоковані впливом зовнішніх факторів, зокрема інфаркт міокарда, інсульт, аневризми, пухлини, функціональна недостатність органів, уроджені аномалії органів;
- 4.5.1.21. вимушеного забою застрахованих тварин у зв'язку із хворобою, що є хронічною або невиліковною, але не становить загрози для життя тварини, а саме: міокардитом, міокардозом, ендокардитом, перикардитом нетравматичного походження тощо;
- 4.5.1.22. захворювання на: гепатит або цироз печінки паразитарного походження; остеодистрофію; кульгавість будь-якого походження, яка не загрожує життю застрахованих тварин; зниження функції, кісту або атрофію яєчників; персистуюче жовте тіло; атрофію вимені; віспу вимені; бородавки; серозний, катаральний або фібринозний мастит вимені;
- 4.5.1.23. витрати Страхувальника (Вигодонабувача) на ветеринарне лікування застрахованої тварини з приводу генетичних захворювань та аномалій розвитку, на косметичні операції та протезування всіх видів;
- 4.5.1.24. нападу іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);
- 4.5.1.25. наїзду транспортних засобів, що належать або керуються Страхувальником (Вигодонабувачем), працівниками Страхувальника (Вигодонабувача), його довіреними особами (якщо Договір страхування укладено на користь юридичної особи), членами його сім'ї (якщо Договір страхування укладено на користь фізичної особи);
- 4.5.1.26. події, зазначені в пунктах 4.5. цих Правил, відбулись протягом перших 20 (двадцяти) днів з моменту початку дії укладеного вперше Договору страхування;
- 4.5.1.27. участі у змаганнях, виставках тощо, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 4.5.1.28. витрати на протиепізоотичні заходи (боротьбу із захворюваннями риби та профілактичну роботу з попередження захворювань), у тому числі витрати на придбання біопрепаратів, медикаментів, проведення карантинних та інших заходів щодо ліквідації наслідків захворювання; на рибницько-меліоративні, гідротехнічні роботи, спрямовані на поліпшення умов життя і розвитку риби (інших гідробіонтів) і підвищення продуктивності внутрішніх водойм (видалення небажаної надводної та підводної рослинності, ліквідація заболочення, замулювання та закисання ґрунтів, зменшення чисельності хижаків, створення умов розвитку кормової бази для риби, інших гідробіонтів, розчищення і ремонт рибоводних об'єктів, придбання дезінфікуючих засобів, мінеральних добрив і матеріалів для засіву водойм у зв'язку з ветеринарно-санітарними заходами після планового вилову риби чи інших гідробіонтів); на захисні роботи (аерацію води, попередження замору риби, регулювання рівня води та ін.); на реконструкцію існуючих або будівництво нових гідротехнічних споруд; на інші експлуатаційні витрати;
- 4.5.1.29. інші виключення, передбачені Договором страхування.
- 4.6.** Якщо інше прямо не передбачено умовами Договору страхування, не приймаються на страхування сільськогосподарські тварини, які:
- 4.6.1. на момент укладання Договору страхування були хворими, виснаженими та (або) у яких лабораторними дослідженнями установлена позитивна реакція на певну інфекційну хворобу;
- 4.6.2. утримуються з порушенням зооветеринарних вимог;
- 4.6.3. утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику, якій загрожує повінь, зсув, обвал чи інші ризики – з моменту оголошення, в установленому законодавством України порядку, про таку загрозу;
- 4.6.4. перебувають в стані дородового чи післяродового залежування;
- 4.6.5. не досягли або перевищують вікову межу, обумовлену умовами Договору страхування;
- 4.6.6. не пройшли необхідну реєстрацію (ідентифікацію) в органах зооветеринарного нагляду (не мають індивідуальних номерів, для племінних тварин – племінного свідоцтва);
- 4.6.7. не були прищеплені та яким не були зроблені інші заходи імунізації, профілактики (відсутня довідка місцевого управління ветеринарної медицини);
- 4.6.8. при страхуванні ризику Інфекційна хвороба, відповідно до пункту 3.8.10.1. цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають страхуванню тварини та не вважається чинним договір страхування, укладений по відношенню до тварин, у яких останнім лабораторним дослідженням, що передують укладанню Договору страхування, встановлено позитивну реакцію на будь-яке інфекційне захворювання, зазначене в Договорі страхування, а також тварини, що знаходяться у межах адміністративного району, де встановлено карантинні обмеження або існує несприятлива санітарно-епізоотична ситуація на будь-яке інфекційне захворювання, зазначене в Договорі страхування;
- 4.6.9. при страхуванні ризику Аварійні випадки, відповідно до пункту 3.8.1. цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні в результаті відключення електроенергії та (або) непередбачених поломок або дефектів тваринницького (птахівницького) устаткування в місцях утримання застрахованих тваринних об'єктів, якщо:
- відключення електроенергії стало прямим наслідком навмисних дій (навмисної бездіяльності)

Страховальника або його працівників, довірених осіб, у тому числі під такими діями (бездіяльністю) розуміється несплата або несвоєчасна сплата Страховальником плати за користування електроенергією;

- непередбачені поломки або дефекти устаткування стали наслідком його неналежної або неправильної експлуатації (з порушенням інструкцій, правил або норм заводу-виготовлювача) Страховальником.

- 4.7.** Страховому відшкодуванню не підлягають збитки внаслідок зниження цін на рибу чи інші гідробіонти, відсутності попиту, неможливості їх реалізації, інших втрат, пов'язаних з торговою діяльністю.
- 4.8.** При страхуванні риби Страховик не відшкодовує збитки Страховальника (Вигодонабувача) в обсязі (відсотках) нормативного відходу: посадкового матеріалу (цьоголіток при їх переміщенні у зимувальні водойми, садки тощо); однорічок, дворічок, трирічок від їх переміщення у нагульні водойми, садки тощо.; товарної риби (інших гідробіонтів) за весь період їх вирощування; риби (інших гідробіонтів), що використовуються у плановому порядку на внутрішньогосподарські потреби Страховальника (Вигодонабувача).
- 4.9.** У випадках загибелі застрахованих тварин внаслідок стихійних лих, епізоотій інших масових хвороб тварин Страховик звільняється від страхової виплати у розмірі відшкодованих збитків, здійснених за рахунок державних чи громадських фондів, організацій тощо.
- 4.10.** При укладенні Договору страхування можуть додатково передбачені інші спеціальні виключення із страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству та цим Правилам, та вказані у Договорі страхування.
- 4.11.** Окремі виключення або їх окремі частини, що зазначені в цих Правилах, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОЇ СУМИ. ФРАНШИЗА

- 5.1.** Страхова сума – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до Договору страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.
- 5.2.** Страхова сума є максимальною сумою, що може бути виплачена Страховальнику за усіма страховими випадками, що сталися протягом строку дії Договору страхування із застрахованою сільськогосподарською продукцією, у відношенні до якої вона встановлена.
- 5.3.** Страхова сума може бути встановлена по групі (категорії) сільськогосподарської продукції, по кожній одиниці сільськогосподарської продукції та за Договором страхування у цілому (загальна страхова сума).
- 5.4.** Договором страхування можуть бути встановлені ліміти (субліміти) страхової суми (надалі – ліміти відшкодування) Страховика. Ліміт відшкодування Страховика – грошова сума в межах страхової суми, що встановлює та (або) обмежує суму страхового відшкодування по окремому страховому випадку/страховому ризику, групі страхових ризиків, по окремому виду сільськогосподарської продукції, по окремому застрахованому полю (ділянці), господарству, виду додаткових витрат тощо. Ліміт відшкодування входить до Страхової суми.
- 5.5.** Страховик не несе відповідальності та не відшкодовує ту частину збитків, що перевищує страхову суму (відповідний ліміт відшкодування) за Договором страхування.
- 5.6.** У разі, коли страхова сума становить певну частину вартості застрахованого предмету Договору страхування, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо виявиться, що на дату настання страхового випадку страхова сума менше вартості застрахованого предмету Договору страхування, то Страховик відшкодовує Страховальнику частину збитків, що понесені останнім, пропорційно відношенню страхової суми до вартості на дату настання страхового випадку (умова про неповне страхування, страхування у частці), якщо Сторонами не узгоджено у Договорі інше.
- 5.7.** Розмір Страхової суми визначається за взаємною згодою Страховальника і Страховика в межах дійсної вартості застрахованої сільськогосподарської продукції на момент укладання договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 5.8.** Якщо в Договорі страхування не зазначено, яка саме вартість береться за основу Страхової суми, вважається, що страхування здійснюється на базі дійсної (ринкової) вартості майна, що склалася в регіоні страхування.
- 5.9.** У разі потреби Страховик може вимагати документального підтвердження заявленої Страховальником вартості сільськогосподарської продукції щодо її відповідності вартості, що приймається за основу для визначення страхової суми, або проведення незалежної експертної оцінки вартості майна, заявленого на страхування.
- 5.10.** Після виплати страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, страхова сума зменшується на суму виплаченого відшкодування. Страхова сума вважається зменшеною з дати настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 5.11.** Якщо у момент настання Страхового випадку стосовно застрахованих Страховиком предметів Договору страхування діяли також інші договори страхування з іншими страховиками, відшкодування по збиткам розподіляється пропорційно співвідношенню страхових сум, у яких предмет Договору страхування

застрахований кожним страховиком, а Страховик виплачує Страхове відшкодування тільки у частині, яка припадає на його частку.

5.12. За взаємною згодою Сторін при укладенні та (або) внесенні змін до Договору страхування сільськогосподарських культур розмір страхової суми може визначатись на підставі такої вартості майна:

5.12.1. у межах вартості планових агротехнічних витрат на посів (посадку) та вирощування сільськогосподарської культури або за згодою Сторін, якщо інше не передбачено Договором – для сільськогосподарської продукції, що зазначена в пункті 2.2.1.1. цих Правил;

5.12.2. у межах вартості майбутнього (очікуваного) врожаю, який визначається на підставі середньої врожайності з одного гектару в районі (області, регіоні) або за даними обліку у господарстві Страхувальника протягом останніх 5 (п'яти) років чи іншого, обумовленого Договором терміну, шляхом множення середньої врожайності на ціну одиниці майбутнього врожаю культури (виду продукції), на площу, прийняту на страхування, якщо інше не передбачено Договором - для сільськогосподарської продукції, що зазначена в пункті 2.2.1.2. цих Правил. При цьому вартість врожаю визначається для кожної сільськогосподарської культури окремо, якщо інше не передбачено Договором страхування. Ціна майбутнього врожаю сільськогосподарської культури, якщо інше не передбачено умовами Договору, може визначатись: як ціна, що склалась у господарстві Страхувальника (районі, області, регіоні) за останній рік, середньоринкова, спотова (біржова), експортна, держрезервна (закупівельна), ціна Аграрного фонду, заставна вартість, як ціна майбутнього врожаю, за домовленістю Сторін.

5.12.3. При страхуванні на основі індексу врожайності встановлюється в межах узгодженої вартості очікуваного врожаю сільськогосподарської культури за цінами, що діють на момент укладення Договору страхування. Узгоджена вартість очікуваного врожаю сільськогосподарської культури визначається як добуток страхової врожайності сільськогосподарської культури, площі посівів цієї культури та ціни метричної одиниці врожаю, погодженої Страховиком і Страхувальником при укладенні Договору страхування:

$$В.в. = С.в. * Ц.в.* З.пл., \quad (2)$$

де В.в. – очікувана вартість майбутнього врожаю сільськогосподарської культури;

С.в. – страхова врожайність;

Ц.в. – ціна метричної одиниці врожаю сільськогосподарської культури, погоджена Страховиком і Страхувальником;

З.пл. - площа посівів культури, що приймається на страхування.

Страхова врожайність сільськогосподарської культури розраховується Страховиком для кожного регіону України до початку посівної сільськогосподарської культури на основі даних, опублікованих Державною службою статистики України.

Страхова врожайність сільськогосподарської культури визначається як усереднений показник середньої врожайності цієї культури в регіоні України за останні 5 (п'ять) і більше років:

$$С.в. = (С.в.1 + С.в.2 + С.в.3 + С.в.4 + С.в.5 + \dots + С.в.n)/n, \quad (3)$$

де С.в. – страхова врожайність;

С.в.1, С.в.2, С.в.3, С.в.4, С.в.5 ... С.в.n - середня врожайність сільськогосподарської культури в регіоні України у кожному з попередніх 5 (п'яти) і більше років;

n – кількість попередніх років.

5.12.4. в межах балансової вартості насаджень згідно з даними бухгалтерського обліку Страхувальника, але не більше ринкової вартості аналогічних насаджень, що склалась у відповідному районі (області, регіоні), якщо інше не передбачено Договором - для сільськогосподарської продукції, що зазначена в пунктах 2.2.1.3 та 2.2.1.4. цих Правил;

5.12.5. будь-яка інша вартість, що передбачена умовами Договору страхування.

5.13. Страхова сума за Договором страхування сільськогосподарських тварин встановлюється в межах вартості тварини (групи тварин) даного виду, породи і віку у місці її (їх) перебування за цінами, що діють на момент укладення Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування, та не може перевищувати дійсну вартість однієї застрахованої тварини окремо або загальної вартості поголів'я в цілому на момент укладання Договору страхування.

5.14. За взаємною згодою Сторін при укладенні та (або) при внесенні змін до Договору страхування сільськогосподарських тварин розмір страхової суми може визначатись на підставі такої вартості майна:

5.14.1. за ринковою вартістю тварини, визначеною на дату укладення Договору страхування, що ґрунтується на результатах аналізу ринкових цін продажу (пропозиції) на подібні тварини даної породи, виду, віку, або на підставі середніх ринкових цін за одиницю живої ваги тварини, або по іншим критеріям, на підставі яких можливо оцінити ринкову вартість тварини (вартість шкіри, хутра);

5.14.2. на підставі державних цін або на підставі документів, що підтверджують вартість сільськогосподарських тварин (рахунку-фактури, договору купівлі-продажу тощо);

- 5.14.3. за балансовою вартістю тварини на дату укладення Договору страхування, що відображена у фінансовій звітності Страхувальника;
- 5.14.4. за оціночною вартістю тварини, визначеною на дату укладення Договору, що здійснена відповідно до законодавства України, застава вартість;
- 5.14.5. результат множення середньої ціни за одиницю живої ваги (з урахуванням категорії вгодованості тварин), що склалася у господарстві Страхувальника від реалізації цього виду тварин відповідної вікової групи за 3 (три) роки, що передують року укладення Договору страхування, за даними бухгалтерської звітності страхувальника, на середню вагу однієї голови з урахуванням загальної кількості голів, заявлених на страхування. У випадку відсутності показників ціни безпосередньо у господарстві Страхувальника, застосовується середня ціна, що склалася в регіоні (області, регіоні) перебування застрахованих тварин, за даними управління сільського господарства та продовольства;
- 5.14.6. будь-яка інша вартість, що передбачена умовами Договору страхування.
- 5.15. Страхова сума в Договорі страхування може бути встановлена:
 - 5.15.1. на кожну тварину індивідуально, якщо тварина прийнята на страхування;
 - 5.15.2. на середньостатистичну тварину кожної групи утримання;
 - 5.15.3. на одну бджолосім'ю при страхуванні бджіл у вуликах;
 - 5.15.4. у розмірі вартості приплоду даного виду, породи тварини при страхуванні її приплоду.
- 5.16. Якщо страхова сума встановлена по облікових групах або частині облікових груп тварин, то вважаються застрахованими тільки ті тварини, які можуть бути в період дії Договору страхування віднесені до облікової групи тварин (їхньої частини), зазначеної в Договорі страхування. Тварина, що на дату настання страхового випадку не підпадає під ту або іншу застраховану облікову групу, не є застрахована, навіть якщо і відносилась до застрахованої облікової групи на момент укладання Договору страхування. При цьому тварина, що не відносилась до застрахованої облікової групи на момент укладання Договору страхування, але на дату настання страхового ризику включена в неї, вважається застрахованою.
- 5.17. Якщо статевовікова (облікова) група тварин одного виду зазначена в Договорі страхування як рік народження тварин, то вважаються застрахованими всі тварини такого ж виду та такого року народження, у тому числі придбані Страхувальником після укладання Договору страхування. Якщо статевовікова (облікова) група тварин одного виду зазначена в Договорі страхування як вік тварин або віковий інтервал тварин, то вважаються застрахованими тільки ті тварини, вік яких, обчислений як число повних років, не перевищує зазначений у Договорі страхування, або вік яких відноситься до інтервалу, зазначеного в Договорі страхування.
- 5.18. Умовами Договору страхування може бути передбачена франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування.
- 5.19. Якщо в Договорі страхування прямо не вказано, що застосовується умовна франшиза, то слово франшиза застосовується у сенсі безумовної франшизи, тобто Страховик в усіх випадках виплачує страхове відшкодування за вирахуванням суми безумовної франшизи.
- 5.20. Розмір франшизи та порядок її застосування встановлюються за згодою Страхувальника та Страховика при укладенні Договору страхування.
- 5.21. Розмір франшизи може встановлюватися за згодою Сторін у відсотках від страхової суми або в абсолютному грошовому еквіваленті, або у кількісному значенні.
- 5.22. Франшиза може бути встановлена за окремим страховим випадком/страховим ризиком, групою страхових ризиків, окремою одиницею сільськогосподарської продукції, групою (категорією) сільськогосподарської продукції, що визначають страхування певних об'єктів або груп (категорій) сільськогосподарської продукції та за Договором страхування у цілому.
- 5.23. Якщо протягом строку дії Договору страхування мали місце кілька страхових випадків, розмір безумовної франшизи вираховується при розрахунку страхового відшкодування за кожним та будь-яким випадком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

6. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВА ПРЕМІЯ ТА ПОРЯДОК ЇЇ СПЛАТИ

- 6.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання Страхових випадків внаслідок дії Страхових ризиків, з урахуванням строку, території дії Договору страхування, виду сільськогосподарської продукції, розміру страхової суми, умов страхування, переліку страхових випадків, результатів індивідуального андеррайтингу, стану об'єкту сільськогосподарської продукції, розміру франшизи та інших чинників, що впливають на ступінь страхового ризику, як добуток річного страхового тарифу та відповідних коригуючих коефіцієнтів, що застосовуються послідовно.
- 6.2. Розмір страхового тарифу при страхуванні сільськогосподарської продукції визначається у Договорі страхування за згодою Сторін.
- 6.3. Базові Страхові тарифи зі страхування сільськогосподарської продукції зазначені в Додатку № 1 до цих Правил.
- 6.4. Граничні суми, структура, порядок застосування страхових тарифів за видами майна, що підлягає страхуванню та за регіонами України при страхуванні з державною підтримкою встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, на підставі актуарних розрахунків спільно з Аграрним страховим пулом.

- 6.5. Страхова премія обчислюється як добуток встановленої за Договором страхування Страхової суми та ставки Страхового тарифу, визначеного у відповідності до пункту 6.3 цих Правил, та зазначається у Договорі страхування.
- 6.6. Страхова премія, якщо інше не передбачено Договором страхування, сплачується Страхувальником одноразово при укладенні Договору страхування в строки, зазначені у Договорі страхування.
- 6.7. Договором страхування може бути передбачена сплата Страхувальником Страхової премії декількома частинами. При цьому строки сплати першої і кожної наступної частини страхової премії зазначаються у Договорі страхування.
- 6.8. Страхова премія вноситься Страхувальниками, що є резидентами або нерезидентами України, відповідно до норм чинного законодавства України.
- 6.9. Страхувальник, якщо інше не передбачено Договором страхування, може сплатити Страхову премію за Договором страхування шляхом безготівкового переказу на поточний рахунок, готівкою в касу Страховика або в інший спосіб, передбачений Договором страхування.

7. СТРОК ТА ТЕРИТОРІЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 7.1. Договір страхування укладається на погоджений Страхувальником і Страховиком строк.
- 7.2. Договір страхування укладається на один рік, при страхуванні сільськогосподарських тварин або до одного року, при страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, або інший строк, узгоджений Сторонами. Дати початку та закінчення дії Договору страхування зазначаються в Договорі страхування.
- 7.3. Договір страхування набирає чинності з моменту сплати Страхової премії (її першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 7.4. Дія Договору страхування припиняється з моменту, що зазначений у Договорі страхування як дата закінчення строку його дії, якщо інші обставини, передбачені розділом 15 цих Правил або умовами Договору страхування, не призвели до його дострокового припинення, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 7.5. Договором страхування може бути передбачено, що страхове покриття щодо посівів (насаджень) сільськогосподарської культури закінчується не пізніше дати відновлення весняної вегетації посівів озимих сільськогосподарських культур, стосовно яких укладений Договір страхування, у відповідній області (регіоні, районі).
- 7.6. Страхове покриття починається після появи сходів восени та (або) відновлення вегетації навесні – для озимих культур; після появи сходів навесні – для ярих зернових, зернобобових, кукурудзи, технічних, кормових культур тощо; після приживання, відновлення вегетації навесні – для посадок, насаджень; не пізніше початку виробничого циклу (посіву, висадки) – для культур, які вирощуються у закритому ґрунті, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 7.7. Договором страхування може бути передбачено, що страхове покриття щодо врожаю сільськогосподарської культури припиняється о 24 годині 00 хвилин дати закінчення її збирання у господарстві (або встановленого агротехнічними вимогами для даної області (регіону, району) та яка зазначена в Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 7.8. Моментом закінчення збирання застрахованого врожаю зернових, зернобобових культур, льону-довгунця, інших культур, збирання яких пов'язане із обмолотом, є момент, коли врожай обмолочений і складений у скирти, врожаю луб'яних культур – коли врожай перероблений в зеленому стані або вивезений з поля до місця здачі, зберігання або первинної обробки, врожаю цукрового буряку – до вивозу його з поля до місця здачі, зберігання, переробки.
- 7.9. Страхове покриття щодо кожного об'єкту сільськогосподарської продукції надається тільки за визначеним Територією дії Договору (Місцем страхування).
- 7.10. Під Територією дії Договору страхування відносно сільськогосподарської культури розуміється територія (площа) посівів культури або багаторічних насаджень, що зазначена у Договорі страхування. При страхуванні сільськогосподарської культури в Договорі страхування зазначаються територіальні ознаки поля, відповідно до фіксованих координат глобальної навігаційної супутникової системи та (або) відповідно до чинних документів на користування землею.
- 7.11. Під Територією дії Договору страхування відносно сільськогосподарських тварин вважаються застрахованими тільки на тій території, яка зазначена у Договорі страхування. При вилученні Застрахованих тварин з Території дії Договору страхування (Місця страхування), в тому числі тимчасовому, страхування стосовно такого майна призупиняється на час його вилучення, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 7.12. Строк дії Договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою визначається згідно Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою».

8. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 8.1. Для укладання Договору страхування Страхувальник надає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір страхування.

Страховальник несе відповідальність за достовірність і повноту даних, зазначених ним в заяві та в інших документах, що були надані Страховику.

- 8.2. При укладенні Договору страхування Страховальник зобов'язаний повідомити Страховика про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня Страхового ризику стосовно Застрахованого майна, про всі діючі договори страхування стосовно предмета Договору страхування, укладені з іншими страховиками, а також про ті, що укладаються або планується укласти. За вимогою Страховика, Страховальник має надати представникові Страховика або незалежному експерту можливість огляду майна до укладення Договору страхування.
- 8.3. Надання Заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти Договір страхування. Однак, якщо Договір страхування буде укладено, Заява стає його невід'ємною частиною.
- 8.4. При укладенні Договору добровільного страхування сільськогосподарських культур до Заяви на страхування Страховальником на вимогу Страховика надаються: довідка із Державної служби статистики України про врожайність відповідної культури за останні 5 років (форма № 29-сг), звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур зі всіх площ (полів, ділянок) або довідка про врожайність, затверджена належним чином; інформація про сільськогосподарську культуру (назва, сорт, дата висіву, площа посівів у господарстві Страховальника, середня врожайність сільськогосподарської культури у попередніх роках в регіоні України та у господарстві Страховальника; ціна метричної одиниці врожаю, виходячи з якої визначатиметься вартість майбутнього очікуваного врожаю, та інші); карта-схема землекористування; технологічна карта вирощування сільськогосподарської культури; дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якість насіння; дані по сівозміні (схема сівозміни) на землях даного господарства; розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури; інформацію про збитковість за останні роки (події, які мали ознаки страхових випадків); інші документи на вимогу Страховика.
- 8.5. При укладенні Договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин до заяви на страхування Страховальником на вимогу Страховика надаються: дані про тварини (на основі бухгалтерських документів) – якщо Страховальник юридична особа; опис тварин (вид, ім'я (кличку), масть, вік тощо) – якщо Страховальник - фізична особа; інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику стосовно тварин, що приймаються на страхування та про відому йому небезпеку, яка може призвести до настання страхового випадку; документ, який підтверджує племінний статус та вартість тварини (при страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин); інформацію про збитковість за останні роки (події, які мали ознаки страхових випадків); інші документи на вимогу Страховика.
- 8.6. На підставі даних, отриманих від Страховальника, Страховик приймає рішення про укладання Договору страхування.
- 8.7. При укладенні Договору страхування Страховальник зобов'язаний повідомити Страховика про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику у відношенні прийнятого на страхування майна. За вимогою Страховика, Страховальник має надати представникові Страховика або незалежному експерту можливість огляду майна до укладення Договору страхування.
- 8.8. Договір страхування укладається в письмовій формі.
- 8.9. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватись страховим свідоцтвом (страховим полісом, страховим сертифікатом), що є формою Договору страхування.
- 8.10. У випадку втрати Страховальником оригінального примірника Договору страхування йому видається дублікат. З моменту видачі дублікату втрачений екземпляр (оригінал) Договору страхування вважається недійсним.
- 8.11. При укладенні Договору страхування Страховик має право запросити у Страховальника документи, що підтверджують надану Страховальником у Заяві інформацію, фінансові документи, інші документи або додаткову інформацію, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмету Договору страхування. При цьому Страховальник несе відповідальність за достовірність і повноту таких даних, наданих Страховику при укладенні Договору страхування (в тому числі надані в заяві).

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Обов'язки Страховика:

- 9.1.1. Ознайомити Страховальника з умовами та Правилами страхування.
- 9.1.2. Протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання Страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати Страхового відшкодування.
- 9.1.3. При настанні Страхового випадку виплатити Страхове відшкодування Страховальнику (Вигодонабувачу) у порядку та на умовах, що передбачені Договором страхування та цими Правилами. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення Страхової виплати (Страхового відшкодування) шляхом сплати Страховальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається Договором страхування.

9.1.4. Відшкодувати витрати, що зазнав Страхувальник внаслідок Страхового випадку, щодо запобігання або зменшення збитків, навіть, якщо відповідні заходи виявилися безрезультатними, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

9.1.5. Тримати у таємниці відомості та не розголошувати інформацію про Страхувальника та його майновий стан, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

9.1.6. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили Страховий ризик, або при збільшенні вартості Застрахованого майна переукласти зі Страхувальником Договір страхування.

10.5. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права та обов'язки Сторін та строки їх виконання, що не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.

9.2. Права Страховика:

9.2.1. Самостійно перевіряти надану Страхувальником, в тому числі у Заяві на страхування, інформацію стосовно предмету Договору страхування, вартості сільськогосподарської продукції, її достовірності, стану, умов вирощування (утримання, вигодовування), а також контролювати виконання Страхувальником вимог та умов Договору страхування.

9.2.2. Здійснювати огляди Місця страхування при укладанні Договору страхування та під час його дії, повідомляти Страхувальника про виявлені несприятливі обставини і давати рекомендації з метою запобігання Страхових випадків.

9.2.3. Перевіряти відомості Страхувальника, а також коригувати умови Договору за згодою Сторін, якщо в період його дії відбудеться зміна ступеня Страхового ризику та обсягу відповідальності Страховика.

9.2.4. У разі підвищення ступеня Страхового ризику протягом Строку дії Договору страхування вимагати оформлення таких змін шляхом укладання додаткової угоди до нього та сплати додаткової Страхової премії.

9.2.5. Вносити зміни та доповнення до Договору страхування шляхом укладання додаткової угоди до нього за згодою Страхувальника.

9.2.6 Самостійно з'ясувати причини та обставини настання випадку, що має ознаки страхового.

9.2.7. У випадку необхідності робити запити про відомості, пов'язані зі Страховим випадком, до Страхувальника та у відповідні компетентні органи, які володіють інформацією про обставини Страхового випадку, а також самостійно з'ясувати причини і обставини настання Страхового випадку.

9.2.8. При настанні випадку, що має ознаки страхового, вимагати від Страхувальника інформацію, включаючи інформацію, що є його комерційною таємницею, необхідну для встановлення наявності майнового інтересу Страхувальника, факту та обставин випадку або розміру страхового відшкодування, що підлягає виплаті.

9.2.9. Вимагати додаткову інформацію про предмет Договору страхування або документи, що мають істотне значення для визначення ступеню страхового ризику і розміру можливих збитків, перелік яких зазначається у запиті Страховика.

9.2.10. У разі, якщо після укладення Договору страхування буде встановлено, що Страхувальник у письмовій Заяві на страхування, а також у відповідях на письмові запити Страховика повідомив Страховика свідомо неправдиві дані (відомості) про предмет Договору страхування, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування. Якщо Страхувальник заперечує проти зміни умов Договору страхування, Страховик має право припинити дію Договору страхування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування, при цьому Страховик повертає Страхувальнику страху премію за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

9.2.11. Відмовити у виплаті Страхового відшкодування або відповідно зменшити розмір Страхового відшкодування у випадках, передбачених цими Правилами та Договором страхування.

9.2.12. Достроково припинити дію Договору страхування, у тому числі у випадку невиконання або неналежного виконання Страхувальником умов Договору.

9.2.13. Призначити незалежну експертизу пред'явлених Страхувальникові майнових або інших претензій, експертизу сільськогосподарської продукції, направити запит щодо необхідних підтверджень до компетентних органів та установ тощо, як до укладення (передстрахова експертиза), так і протягом строку дії Договору страхування.

9.2.14. Брати участь у рятуванні сільськогосподарської продукції, вказуючи Страхувальнику на необхідні для цього заходи; такі дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити Страхове відшкодування.

9.2.15. Надавати Страхувальнику рекомендації щодо заходів з підвищення ступеня захищеності сільськогосподарської продукції від ризиків втрати, знищення або пошкодження.

9.2.16. У разі виникнення сумнівів в обґрунтованості (законності) вимог Страхувальника на виплату Страхового відшкодування, відстрочити її у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування.

9.2.17. Вимагати повернення Страхового відшкодування, що вже виплачене Страхувальнику, у випадку отримання Страхувальником компенсації збитку, нанесеного Застрахованому майну, від третіх осіб або

при виникненні відповідних обставин, передбачених чинним законодавством України або цими Правилами.

9.2.18. Вимагати від Страхувальника та (або) Вигодонабувача повернення раніше виплаченої суми страхового відшкодування, або відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Правилами та Договором страхування, якщо здійснення права, що перейшло до Страховика в порядку суброгації, стало неможливим у результаті дій (бездіяльності) Страхувальника та (або) Вигодонабувача.

9.2.19. Вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) повернення отриманої ним суми страхового відшкодування у разі, якщо про обставини, зазначені у розділі 15 цих Правил, Страховику стало відомо після виплати Страхового відшкодування.

9.2.20. Ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування.

9.2.21. При виплаті страхового відшкодування утримати із Страхувальника неоплачену частину страхового платежу, якщо за умовами Договору страхова премія сплачується частинами.

9.3. Обов'язки Страхувальника

9.3.1. Сплачувати Страхову премію у розмірі та у строки, передбачені Договором страхування.

9.3.2. При укладенні Договору страхування, надати Страховику інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (такими обставинами є в тому числі ті, що містяться у Заяві Страхувальника на страхування), і надалі терміново, але не пізніше 5 (п'яти) робочих днів (якщо інший строк не передбачений умовами Договору страхування) інформувати Страховика про зміну ступеня Страхового ризику.

9.3.3. Письмово повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо Застрахованого майна.

9.3.4. Вживати всіх можливих заходів з метою зменшення ступеня ризику та запобігання настання Страхових випадків, в тому числі дотримуватися технології вирощування сільськогосподарської продукції, стосовно якої укладений Договір страхування, збирання їх врожаю (в разі страхування сільськогосподарських культур), зооветеринарних вимог утримання та годівлі тварин (в разі страхування сільськогосподарських тварин), правил і норм техніки безпеки, пожежної безпеки, вимог відповідних державних органів нагляду в повному обсязі, в тому числі щодо проведення профілактичних та протиепізоотичних (протиефітотичних) заходів, передбачених ветеринарним (або агротехнічним) планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

9.3.5. Вживати всіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, завданих внаслідок настання Страхового випадку, в тому числі вживати усіх можливих заходів щодо порятунку застрахованої сільськогосподарської продукції.

9.3.6. Надати Страховику (представникові Страховика) можливість проведення огляду предмету Договору страхування до укладання Договору страхування, у період його дії та після настання Страхового випадку, в тому числі огляду умов вирощування культур та утримання тварин.

9.3.7. Надати на запит Страховика додаткову інформацію про предмет Договору страхування та документи, що мають істотне значення для визначення ступеня Страхового ризику і розміру можливих збитків.

9.3.8. При страхуванні врожаю сільськогосподарської культури надати інформацію про середню врожайність у господарстві або районі (області), ціну за 1 (один) центнер продукції та застраховану площу, які зазначені у Договорі страхування, перелік виконаних робіт, які передбачені технологією вирощуванню культур, що приймаються на страхування.

9.3.9. У письмовій формі повідомити Страховика про будь-які зміни в обставинах, які суттєво впливають на ступінь страхового ризику (оголошення території, на якій знаходиться застрахована сільськогосподарська продукція, зоною карантину; оголошення місця дії Договору страхування зоною стихійного лиха; припинення Страхувальником сільськогосподарської діяльності або суттєву зміну її характеру; пошкодження або знищення майна, незалежно від того, чи підлягають такі збитки відшкодуванню за Договором страхування чи ні; відчуження або передача сільськогосподарської продукції або площ, де вона вирощується (утримується) в оренду, заставу, користування або розпорядження іншій особі; інші зміни). При страхуванні сільськогосподарських тварин такими змінами також можуть бути перегін тварин з пасовища на пасовище; використання тварин в інших, ніж вказано у Заяві про намір укласти Договір страхування, цілях; утримання в приміщеннях, в яких знаходяться застраховані тварини, інших тварин, які не належать Страхувальнику; загибель або вимушений забій застрахованої тварини незалежно від того, чи відшкодовуються такі збитки за Договором страхування, чи ні; знос, капітальний ремонт, перебудову або переустаткування приміщень, будівель або споруд, в яких утримуються тварини, про часткову або повну заміну устаткування, зміну режиму безпеки тощо).

9.3.10. Дотримуватись рекомендацій Страховика щодо підвищення захищеності сільськогосподарської продукції від ризиків втрати, знищення або пошкодження.

9.3.11. Повідомити Страховика про настання події, що має ознаки страхової, не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту, коли Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інший строк не передбачено Договором страхування;

9.3.12. При настанні випадку, що має ознаки страхового, діяти відповідно до умов розділу 10 цих Правил або умов Договору страхування.

9.3.13. Зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію в тому вигляді, який вона мала після настання Страхового випадку.

9.3.14. При настанні випадку, що має ознаки страхового, надати Страховику усі необхідні документи (відповідно до розділу 11 цих Правил) для здійснення Страхового відшкодування, але у строк не пізніше, ніж протягом 1 (одного) року після настання випадку, що має ознаки страхового. Строк подання повного пакету необхідних документів може бути подовжено за письмовою заявою Страхувальника, яка має бути подана Страховику до закінчення строку в 1 (один) рік після настання випадку, що має ознаки страхового, або якщо Страхувальник (його довірена особа) з поважних причин не мав можливості своєчасно його надати.

9.3.15. У строк, зазначений у Договорі страхування, повідомити Страховика про дату початку збирання врожаю і надати йому можливість інспекції посівів застрахованої сільськогосподарської культури (у разі страхування врожаю сільськогосподарської культури).

9.3.16. Протягом 5 (п'яти) робочих днів повідомити Страховика про повне або часткове відшкодування збитків особою, винною в нанесенні збитку, якщо така особа була встановлена; за запитом Страховика надати відповідні документи.

9.3.17. Протягом 5 (п'яти) робочих днів повернути Страховику виплачену ним суму страхового відшкодування у разі отримання відшкодування шкоди від особи, винної в її заподіянні, чи від іншої особи, в тому числі, якщо виплата відшкодування була здійснена на користь Вигодонабувача.

9.3.18. Протягом 2 (двох) робочих днів письмово повідомити Страховика, якщо викрадена застрахована сільськогосподарська продукція знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження викраденої сільськогосподарської продукції.

9.3.19. Протягом 30 (тридцяти) календарних днів повернути Страховику отримане страхове відшкодування за сільськогосподарську продукцію, якщо викрадена застрахована сільськогосподарська продукція знайдена і повернута Страхувальнику.

9.3.20. У разі настання Страхового випадку за ризиком "протиправні дії третіх осіб" на вимогу Страховика надати йому право представляти інтереси Страхувальника як цивільного позивача в судових та слідчих органах.

9.3.21. Вжити заходів та здійснити всі необхідні дії для реалізації Страховиком права вимоги (суброгації). Передача Страховику права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки, здійснюється в тому ж обсязі, в якому право вимоги могло б бути реалізоване самим Страхувальником (Вигодонабувачем).

9.3.22. Дотримуватись конфіденційності у взаємовідносинах із Страховиком, не допускати передачі інформації, що є комерційною таємницею Страховика, умов Договору страхування третім особам за винятком випадків, передбачених чинним законодавством.

9.4. Права Страхувальника:

9.4.1. Отримати належну йому суму Страхового відшкодування на умовах, передбачених Договором страхування та цими Правилами.

9.4.2. На етапі укладання і протягом Строку дії Договору страхування отримувати від Страховика необхідні консультації, інформацію і пояснення щодо умов страхування, в тому числі в письмовій формі.

9.4.3. Ініціювати внесення змін та доповнень до Договору страхування за погодженням із Страховиком.

9.4.4. Ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування у порядку, передбаченому Розділом 15 цих Правил або Договором страхування;

9.4.5. Оскаржити в порядку, передбаченому чинним законодавством України, відмову Страховика у виплаті Страхового відшкодування або розмір виплаченого Страхового відшкодування.

9.4.6. У випадку втрати Договору страхування протягом Строку його дії звернутись до Страховика з письмовою заявою і отримати дублікат Договору страхування.

9.4.7. За погодженням із Страховиком та за умови сплати додаткової Страхової премії відновити відповідні Страхові суми (ліміти відшкодування) після настання Страхового випадку, якщо пошкоджене/втрачене майно відновлене або замінене.

9.4.8. Призначити в Договорі страхування Вигодонабувача для отримання Страхового відшкодування, а також змінювати його до настання Страхового випадку.

9.4.9. Договором страхування можуть бути передбачені також інші права і обов'язки Сторін. Невиконання Страхувальником покладених на нього Договором страхування обов'язків дає право Страховику відмовити у виплаті Страхового відшкодування або зменшити розмір Страхового відшкодування, якщо це передбачено Договором страхування.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. При настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник повинен вчинити наступне, якщо Договором страхування не передбачено інше:

10.1.1. Якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту, коли Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити Страховика про таку подію, що сталася, шляхом звернення за телефонами Страховика, що

зазначені в Договорі страхування, подання заяви в електронному вигляді, в тому числі написання електронного листа на електронну адресу Страховика або іншим чином повідомити про таку подію (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування);

10.1.2. Якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту, коли Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити компетентні органи (залежно від характеру події – відомчі служби, органи пожежної охорони, національну поліцію або інші органи внутрішніх справ, аварійні служби, службу захисту рослин, підрозділ ветеринарної медицини, підприємства енергопостачання та ін.), вимагати від них оформлення та надання документів щодо встановлення факту, причин та наслідків події, яка сталася;

10.1.3. При страхуванні сільськогосподарських тварин отримати дозвіл Страховика на вимушений забій тварини у зв'язку із нещасним випадком або невиліковним захворюванням, крім випадків необхідності термінового вимушеного забою за розпорядженням спеціалістів ветеринарної служби, у тому числі у зв'язку із проведенням заходів по боротьбі з епізоотією, інфекційними хворобами, або якщо вимушений забій проводиться за вказівкою органів влади. Термінова необхідність вимушеного забою виникає, зокрема, при нещасних випадках, великій втраті крові, переломах кісток, нездоланих утрудненнях при пологах, метеоризмі й інших ускладненнях, за умови, що існує загроза швидкого настання смерті тварини. Страхувальник зобов'язаний інформувати Страховика про видужання раніше захворілих тварин;

10.1.4. При страхуванні врожаю сільськогосподарської культури на основі індексу врожайності після закінчення збирання та оприбуткування очікуваного врожаю сільськогосподарської культури, зазначеної у Договорі страхування, Страхувальник подає запит у підрозділи Державної служби статистики для підтвердження даних про фактичну середню врожайність сільськогосподарської культури в регіоні України у звітному році. У випадку підтвердження факту зниження фактичної середньої врожайності застрахованої сільськогосподарської культури в регіоні України у звітному році нижче страхової врожайності, зазначеної у Договорі страхування, Страхувальник протягом 10 (десяти) робочих днів, якщо інше не обумовлено Договором страхування, подає Страховику письмову заяву про виплату страхового відшкодування та всі необхідні документи згідно з розділом 11 цих Правил.

10.1.5. Якщо Договором страхування не передбачено інше, зберігати вигляд, стан і розташування пошкодженої сільськогосподарської продукції (залишків) до його огляду представником Страховика, а також записи і документи, майно, нерухомість тощо, що будь-яким чином пов'язані із подією, що має ознаки страхового випадку, і не починати будь-яких відновлювальних робіт або робіт з утилізації залишків та (або) розчищення території, за винятком випадків, пов'язаних із необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт, виконання наказів і розпоряджень органів державної влади, вживання запобіжних заходів по рятуванню сільськогосподарської продукції і зменшенню обсягів збитків, які були попередньо узгоджені із Страховиком. При страхуванні сільськогосподарських тварин Страхувальник повинен забезпечити збереження туш тварин, що загинули внаслідок настання події, що може бути визнана страховою, до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, якого вони набули після події, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування;

10.1.6. Вжити усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

10.1.7. Протягом 48 (сорока восьми) годин, якщо інше не встановлено в Договорі страхування, з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, звернутись особисто або надіслати факсом, поштовим зв'язком (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування) Страховику письмове підтвердження повідомлення про настання події, що має ознаки Страхового випадку;

10.1.8. Надати представнику Страховика можливість безперешкодно проводити огляд місця настання страхового випадку, обстеження пошкодженої сільськогосподарської продукції (культури або тварини) або його залишків, розслідувати причини і обставини події, яка сталася, ознайомитись із документацією (при страхуванні тварин (з паспортом, ветеринарними довідками, документами про вакцинації, описами тварин, даними про кількість застрахованих тварин на момент настання страхового випадку та ін.) тощо;

10.1.9. Без письмової згоди Страховика не підписувати документи, що стосуються події, які тягнуть його (Страхувальника) майнову відповідальність чи унеможливають притягнення до відповідальності інших осіб;

10.1.10. На вимогу Страховика надати йому право на одержання записів, документації та іншої інформації, пов'язаної із подією, що має ознаки страхового випадку;

10.1.11. Вчинити необхідні дії для реалізації права вимоги до винних у заподіянні збитків осіб та передати Страховику всі документи та повноваження для реалізації цього права Страховиком;

10.1.12. При страхуванні сільськогосподарських тварин по можливості з максимальною вигодою реалізувати продукти забою вимушено забитої тварини або останки тварини, що загинула в результаті страхового випадку, та повідомити Страховика про отриману виручку від реалізації продуктів забою або останків загиблої тварини (надати рахунок про реалізоване м'ясо, шкуру та ін.).

10.2. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, Страховик протягом 48 (сорока восьми) годин з моменту отримання від Страхувальника повідомлення, якщо інше не передбачено Договором страхування, направляє на місце події уповноваженого представника Страховика або уповноваженого експерта (спеціаліста відповідного фаху), який у

присутності Страхувальника проводить огляд пошкодженої сільськогосподарської продукції (культури або тварини) або його залишків і складає Акт огляду місця події.

10.3. Якщо наслідки події, що сталася, необхідно ліквідувати до проведення огляду Страховиком з огляду на вимоги державних органів, з міркувань безпеки тощо. Акт огляду місця події може бути складений комісією за участю представників відповідних компетентних органів і надісланий Страховику протягом 48 (сорока восьми) годин, якщо інше не встановлено в Договорі страхування, разом з детальними фотознімками, якщо інше не передбачено Договором страхування.

10.4. Протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання повідомлення Страхувальника (якщо інше не визначено в Договорі страхування) Страховик виконує процедури, пов'язані з визначенням фактичного статусу події та суми відшкодування, а також інформує у письмовій або електронній формі Страхувальника про подальші дії та про те, які документи необхідні для підтвердження майнового інтересу, факту, причин настання події та визначення розміру страхового відшкодування.

10.5. Договором страхування можуть бути передбачені також інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать цим Правилам та законодавству України.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

11.1. При настанні події, яка має ознаки Страхового випадку, якщо інший перелік не передбачено Договором страхування, Страхувальником надаються Страховику такі документи:

11.1.1. повідомлення Страхувальника (Вигодонабувача) про настання події, яка має ознаки страхового випадку, що складається за формою, встановленою Страховиком та надається йому у порядку та у строк, які зазначені в пункті 10.1 цих Правил;

11.1.2. письмову заяву Страхувальника (Вигодонабувача) на виплату Страхового відшкодування за формою, встановленою Страховиком, з переліком знищеного, втраченого чи пошкодженого майна;

11.1.3. копію Договору страхування (страхового полісу, страхового сертифікату);

11.1.4. документ-претензію до третьої особи (якщо така існує);

11.1.5. копію паспорту Страхувальника (Вигодонабувача) – фізичної особи, установчі документи, свідоцтво про реєстрацію Страхувальника (Вигодонабувача) – юридичної особи, виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, копію довідки про присвоєння Страхувальнику (Вигодонабувачу) – фізичній особі податкового номеру, копію свідоцтва про сплату податку Страхувальника (Вигодонабувача) – юридичної особи або інші документи, що видаються державними органами з метою обліку платників податку та внесення їх до відповідних реєстрів;

11.1.6. документи, що підтверджують наявність майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) і засвідчують його право власності (володіння, користування) на застраховану за Договором страхування сільськогосподарську продукцію (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі, договір купівлі-продажу тощо);

11.1.7. документи компетентних органів, що підтверджують факт та обставини настання Страхового випадку (в залежності від обставин - органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, місцевої державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, пожежної служби, національної поліції або інших органів внутрішніх справ, служби захисту рослин, компетентних науково-дослідних інститутів, інспекцій з питань карантину рослин, місцевого управління ветеринарної медицини тощо);

11.1.8. фото, кіно, відеоматеріали, описи, ескізи, плани, схеми, на яких зафіксовано зовнішній вигляд, розташування знищених чи пошкодженої сільськогосподарської продукції (її залишків) після настання страхового випадку (за наявності);

11.1.9. документи, що необхідні Страховику для реалізації права вимоги до винних у заподіяних збитках осіб;

11.1.10. бухгалтерські та фінансові документи, що підтверджують розмір збитку та (або) наявність майнового інтересу, вартість сільськогосподарської продукції (репродукції), кількість, вікову групу (для тварин) тощо;

11.1.11. інші документи та матеріали на вимогу Страховика, що стосуються предмету Договору страхування, причин та обставин настання Страхового випадку й розміру збитків.

11.2. У разі страхування сільськогосподарських культур Страхувальник, додатково до документів, визначених пунктом 11.1 цих Правил, зобов'язаний надати:

11.2.1. акт огляду пошкоджених (знищених чи втрачених) сільськогосподарських культур, підписаний Страховиком і Страхувальником, якщо такий акт складався за умовами Договору страхування;

11.2.2. належним чином оформлені виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно проведених технологічних операцій та понесених фактичних затрат відповідно до технології вирощування у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури, застрахованої за Договором страхування з інформацією, яка дає змогу перевіряти достовірність поданої інформації;

11.2.3. при страхуванні об'єктів, зазначених у пункті 2.2.1.1 цих Правил:

- акт про повну або часткову загибель застрахованих посівів (насадженнями, посадками) сільськогосподарських культур;

- первинні бухгалтерські документи Страхувальника-юридичної особи або довідку довільної форми від Страхувальника-фізичної особи з доданням копій первинної документації щодо понесених фактичних витрат у межах агротехнічних норм у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування культури;

- інші документи, які дають змогу визнати заявлену подію Страховим випадком та розмір прямого збитку, що підлягає відшкодуванню (агротехнічні нормативи, розцінки на витратні матеріали в регіоні тощо).

11.2.4. при страхуванні об'єктів, зазначених у пункті 2.2.1.2. цих Правил:

- акт про загибель або пошкодження застрахованого врожаю сільськогосподарських культур та (або) багаторічних насаджень;

- первинні бухгалтерські документи Страхувальника-юридичної особи, довідку довільної форми від Страхувальника-фізичної особи з доданням копій первинної документації стосовно проведення посіву, пересіву культур та їх збирання, копії статистичних звітів, дані бухгалтерського обліку про оприбуткування врожаю сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень, а також на вимогу Страховика – інформацію щодо діючих у даному регіоні агротехнічних норм на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень;

- належним чином завірені копії довідки Державної служби статистики або іншого компетентного органу, що займаються вивченням впливу природних умов, шкідників і хвороб рослин на стан та врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень у даній місцевості про середню врожайність застрахованої культури в господарстві та (або) районі (регіоні) за попередні 5 (п'ять) років чи іншого, обумовленого Договором страхування строку.

- довідку Українського гідрометеорологічного центру Державної служби України з надзвичайних ситуацій про відхилення фактичного Індексу погоди від нормального Індексу погоди (окремих метеорологічних показників) із зазначенням відхилення таких показників.

11.2.5. при страхуванні об'єктів, зазначених у пункті 2.2.1.3. цих Правил:

- акт про повну або часткову загибель багаторічних насаджень;

- документи, що підтверджують вартість загинувших багаторічних насаджень;

- при страхуванні сільськогосподарських культур на базі індексу врожайності додатково карту-схему сівозміни (її копія) або типовий опис площі посіву та вирощування сільськогосподарської культури, акти сходів (стану) посівів культури тощо;

- технологічну карту вирощування культури;

- копії статистичних звітів, документи (розрахунки), які підтверджують вартість врожаю застрахованої сільськогосподарської культури, бухгалтерські документи, що посвідчують ціну, середню врожайність за останні 5 (п'ять) років (або інший період), дані бухгалтерського обліку про оприбуткування врожаю сільськогосподарської культури тощо;

11.3. У разі страхування сільськогосподарських тварин, якщо тварина загинула внаслідок хвороби (нешасного випадку) Страхувальник, додатково до документів, визначених пунктом 11.1 цих Правил, зобов'язаний надати:

11.3.1. висновок – довідку інспектора/лікаря ветеринарної медицини або місцевого управління ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) застрахованої тварини або протокол розтину трупу застрахованої тварини із зазначенням причин її захворювання, загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії);

11.3.2. акт направлення тварини на вимушений забій (за наявності), за формою, встановленою чинним законодавством України;

11.3.3. документ, що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини та отриману за це суму компенсації (за наявності);

11.3.4. копію рішення карантинної інспекції або іншого уповноваженого органу про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами;

11.3.5. квитанції, рецепти, довідки, накладні, чеки товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в тому числі сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

11.3.6. експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

11.3.7. акт перевірки причин загибелі (знищення), вимушеного забою, захворювання застрахованих тварин за формою, встановленою чинним законодавством України, який складається в присутності Страховика (її представника) або фахівця уповноваженої державної установи, у веденні якої знаходиться подія, що призвела до збитків;

11.3.8. довідку про середні ціни закупівлі м'яса або купівлі-продажу тварин виду, породи та віку, що відповідають виду, породі та віку застрахованих тварин, які склалися в регіоні перебування застрахованих тварин на день настання Страхового випадку.

11.4. Страховик залишає за собою право змінити перелік документів, передбачених пунктами 11.1.-11.3. цих Правил, а також вимагати у Страхувальника додаткові документи, якщо з урахуванням конкретних обставин їх відсутність унеможливує встановлення майнового інтересу, факту та причин настання Страхового випадку та (або) визначення розміру збитків.

11.5. У разі неможливості надання будь-яких документів з об'єктивних причин, Страхувальник зобов'язаний надати Страховику письмове пояснення причин їхньої відсутності/ненадання.

11.6. Страхувальник має надати Страховику документи, передбачені розділом 11 цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, у формі оригінальних примірників, або їх нотаріально засвідчених копій, або копій, засвідчених органом, що видав цей документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості порівняння цих копій з оригінальними примірниками документів.

12. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

12.1. При настанні Страхового випадку Страховик відшкодовує в межах Страхової суми, зазначеної в Договорі страхування, та лімітів відшкодування, якщо вони передбачені Договором страхування, прямі збитки, яких зазнав Страхувальник (Вигодонабувач) внаслідок настання Страхового випадку.

12.2. Загальна сума виплат страхового відшкодування за один або декілька страхових випадків, що сталися протягом Строку дії Договору страхування, не може перевищувати Страхової суми, визначеної у Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.3. Якщо у Договорі страхування передбачені ліміти відповідальності за окремим видом тварин, культур, одним Страховим випадком, групою Страхових випадків тощо, то Страховик здійснює виплату Страхового відшкодування у межах встановлених лімітів відповідальності.

12.4. Якщо Договором страхування передбачено, що при настанні Страхового випадку підлягають відшкодуванню додаткові витрати, зазначені у пункті 3.12. Правил, їх розмір визначається на підставі наданих Страхувальником документів, що підтверджують фактичний розмір здійснених витрат, якщо Договором страхування не передбачено інше.

12.5. Страхове відшкодування підлягає виплаті після повного встановлення обставин, причин і розмірів збитків, завданих внаслідок настання Страхового випадку.

12.6. Прямі збитки, які відшкодовуються Страховиком не повинні перевищувати розмір фактично понесених затрат Страхувальником.

12.7. Якщо будь-яку культуру посіяно (посаджено) на площі більшій ніж та, що була прийнята на страхування, розмір збитку в разі її загибелі визначається з розрахунку всієї фактичної площі посіву даної культури. Сума страхового відшкодування виплачується пропорційно відсотку, який становить площа культури за Договором страхування від фактично посіяної.

12.8. До Страховика, який виплатив Страхове відшкодування, в межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, яка одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.9. Страхувальник, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, зобов'язаний повернути Страховику виплачене Страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом передбачених чинним законодавством України термінів позовної давності виявиться така обставина, що за законом або за Договором страхування повністю або частково позбавляє Страхувальника права на Страхове відшкодування.

12.10. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) одержав відшкодування збитків від третіх осіб, Страховик виплачує лише різницю між сумою, що підлягає виплаті за умовами Договору страхування, і сумою, отриманою від третіх осіб.

12.11. Договір страхування, за яким сплачено страхове відшкодування, розмір якого менший за розмір страхової суми, зберігає чинність до кінця обумовленого строку дії, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.12. Виплата Страхового відшкодування здійснюється на підставі письмової заяви Страхувальника при наявності у Страховика всіх необхідних документів, зазначених у розділі 11 цих Правил, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку, визнання Страховиком події страховим випадком та складання страхового акту або аварійного сертифікату.

12.13. Після отримання заяви від Страхувальника, Страховик створює комісію із компетентних спеціалістів, яка визначає ступінь завданої шкоди сільськогосподарській продукції (культурам або тваринам) внаслідок Страхового випадку та розмір понесеного господарством прямого збитку.

12.14. В разі, якщо Страхувальником укладені договори страхування щодо даного предмету Договору страхування з іншими страховими компаніями, розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком встановлюється пропорційно розміру Страхової суми за цим предметом Договору страхування, зазначеним в укладеному Договорі страхування, до сукупності усіх Страхових сум за укладеними Страхувальником договорами страхування з іншими страховими організаціями.

12.15. Якщо на дату настання Страхового випадку Страхова сума становить певну частку вартості сільськогосподарської продукції, що приймається за основу для визначення Страхової суми, то при пошкодженні сільськогосподарської продукції розмір збитку розраховується у такій же частці як Страхова сума відноситься до вартості, що приймається за основу при визначенні Страхової суми, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

12.16. Страхувальник не має права відмовлятися від майна, пошкодженого внаслідок настання страхового випадку. Залишкова вартість такого майна (вартість ліквідних залишків) вираховується із суми прямих

збитків у разі втрати/знищення сільськогосподарської продукції, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.17. Із розрахованого розміру прямих збитків, витрат, що підлягають відшкодуванню згідно з умовами Договору страхування вираховується розмір відповідної франшизи за кожним Страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.18. При визначенні розміру прямого збитку та Страхового відшкодування не враховуються, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, суми податку на додану вартість.

12.19. При визначенні розміру прямого збитку та Страхового відшкодування також не враховуються, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування: витрати, пов'язані зі зміною (поліпшенням, удосконаленням) сільськогосподарської продукції, умов вирощування, додаткових витрати, які викликані заміною агротехнічних або ветеринарних характеристик сільськогосподарської продукції (в тому числі сорту насіння, добрив для сільськогосподарської культури, масті, вікової групи для сільськогосподарських тварин тощо), крім тих, які необхідні для приведення сільськогосподарської продукції в той стан, в якому воно знаходилося на момент настання страхового випадку; витрати на проведення тимчасового, профілактичного або поточного оновлення/оздоровлення; витрати, що перевищують нормативні, встановлені відповідними документами уповноважених органів, витрати на понаднормові роботи, роботи у вихідні або святкові дні, витрати на термінове постачання та інші витрати, якщо вони не передбачені Договором страхування.

12.20. Страховик та Страхувальник мають право залучати за свій рахунок незалежних експертів до розслідування обставин Страхового випадку.

12.21. Умовами Договору страхування може бути передбачено, що якщо страховий премія сплачується частинами, то Страховик при виплаті страхового відшкодування має право утримати із Страхувальника неоплачену його частину.

12.22. Після виплати страхового відшкодування страхова сума (ліміт відшкодування) по відповідному предмету Договору страхування (категорії сільськогосподарської продукції, такої як поле, вікова група тощо), якщо інше не передбачено Договором страхування, зменшується на суму здійсненої виплати Страхового відшкодування.

12.23. Будь-яка сума, отримана Страхувальником від третіх осіб як відшкодування збитків, заподіяних Застрахованому майну, вираховується із суми Страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.24. Днем виплати Страхового відшкодування вважається день перерахування грошових коштів на поточний рахунок Страхувальника або день здійснення виплати із каси Страховика.

12.25. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком в національній грошовій одиниці України (гривні).

12.27. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур визначається:

12.27.1. при страхуванні посівів (насаджень) сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень відкритого та (або) захищеного ґрунту:

- у разі повної загибелі рослин – як добуток площі посівів (насаджень) загиблої сільськогосподарської культури (га) та фактичних затрат на посів (висадження) та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн./га), але не більше розміру затрат, зазначених у Договорі страхування. Під повною загибеллю посівів сільськогосподарських культур розуміється загибель 50% і більше рослин від первісної щільності рослин на всій або частині площі посівів (посадок), якщо інше не передбачено Договором страхування. Первісна щільність рослин на 1 (один) квадратний метр площі посівів (посадок) зазначається в акті огляду сходів (стану) посівів (посадок) застрахованих сільськогосподарських культур. Виплата страхового відшкодування здійснюється тільки після проведення робіт зі знищення Страховиком постраждалих посівів: культивування, дискування, оранка;
- у разі часткової загибелі (пошкодження) рослин – як добуток площі посівів (насаджень) загиблої сільськогосподарської культури (га), фактичних затрат на посів (висадження) та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн./га), і відсотку збитків, визначеного з урахуванням відсотку загиблих рослин сільськогосподарської культури внаслідок настання страхового випадку в загальній кількості рослин на одиницю площі сільськогосподарської культури. Під пошкодженням посівів сільськогосподарських культур, якщо інше не передбачено Договором страхування, розуміється загибель до 50% рослин від первісної щільності рослин на всій або частині площі посівів (посадок).
- у разі загибелі багаторічних насаджень - на підставі їх балансової вартості або витрат на їх посадку та вирощування. Під загибеллю багаторічних насаджень розуміються наступні ознаки: відмирання підземних і наземних частини у дерев чи кущів; сильне ушкодження крони або кореневої системи настільки, через що насадження підлягають викорчуванню; ушкодження надземної частини кореневласних і щеплених виноградних кущів при збереженні їх кореневої системи, що має бути зрізана на зворотний ріст.

12.27.2. при страхуванні врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень:

- у розмірі вартості неотриманого (недоотриманого) врожаю, що розраховується як різниця між застрахованою врожайністю та фактично отриманою врожайністю на всій застрахованій площі в рік страхування, помножену на вартість одиниці продукції та застраховану площу. У разі якщо Страхувальник заявив на страхування сільськогосподарські культури або багаторічні насадження не на всіх засіяних/висаджених площах, то фактична врожайність обчислюється як біологічна або середня по даному господарству, якщо інше не визначено Договором страхування.

12.27.3. при страхуванні сільськогосподарських культур закритого ґрунту та їх урожаю Страховик приймає рішення про виплату страхового відшкодування за умови, що було пошкоджено саму споруду та (або) засоби її комунікації, а за ризиком «крадіжка» – за наявності слідів, які підтверджують злочин, а саме: проникнення у споруди закритого ґрунту шляхом зламу дверей чи вікон, з застосуванням відмичок, підобрених ключів або інших інструментів чи технічних засобів тощо, що підтверджено компетентним органом.

12.28. У випадку часткової втрати врожаю (посівів) сільськогосподарської культури внаслідок настання в період дії договору страхування подій із числа застрахованих ризиків, Страхувальник має право здійснити пересів або підсів сільськогосподарської культури. При цьому підсівання ушкоджених посівів проводиться культурами з тієї ж родинної групи, що й постраждала культура, тобто культурою схожою по агротехніці, витратам, виду отриманої продукції, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.29. У випадку здійснення Страхувальником пересівання або підсівання ушкоджених посівів, Страховик має право компенсувати витрати на пересівання або підсівання безпосередньо після його проведення, не чекаючи збирання врожаю. До таких витрат відносяться витрати на: придбання насіння, передпосівну обробку насіння, придбання паливно-мастильних матеріалів, оплату праці трактористів, машиністів тощо.

12.30. Оплата витрат на пересівання або підсівання здійснюється протягом 30 (тридцяти) робочих днів після надання Страхувальником Страховику наступних документів, що підтверджують настання страхового випадку та факт проведення робіт з пересівання або підсівання посівів:

12.30.1. довідки-розрахунку витрат на пересівання або підсівання загиблих та (або) частково втрачених сільськогосподарських культур;

12.30.2. документи бухгалтерського та аналітичного обліку (у тому числі товарні накладні на насінний матеріал, паливно-мастильні матеріали, рахунки-фактури, облікові листи тракториста-машиніста та інші);

12.30.3. при використанні власного посівного або посадкового матеріалу - довідку про його собівартість і документи, що підтверджують кондиційність насіння.

12.31. При оплаті витрат на пересівання або підсівання франшиза не застосовується, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.32. Рішення щодо доцільності пересівання або підсівання сільськогосподарських культур приймається на підставі даних обстеження ушкоджених посівів за участю представника Страховика та залученого незалежного експерта (у разі необхідності). Страховик письмово підтверджує готовність оплачувати витрати Страхувальника по пересівання або підсівання до моменту здійснення таких заходів Страхувальником.

12.33. При проведенні Страхувальником підсіву, погодженого зі Страховиком, із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність підсіву, віднімається виплачена сума на компенсацію витрат на підсів.

12.34. При проведенні Страхувальником пересівання, погодженого зі Страховиком, із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність пересівання, віднімається виплачена сума на компенсацію витрат на пересівання, а також вартість отриманої продукції з пересіяної площі. Урожай сільськогосподарської культури, посіяної при пересіванні вважається незастрахованим і страховик жодних зобов'язань по ньому не несе.

12.35. При проведенні Страхувальником пересівання, не погодженого зі Страховиком, витрати на пересівання не компенсуються, а також із суми страхового відшкодування, виплачуваного Страховиком у зв'язку зі страховою подією, що викликала необхідність пересівання, віднімається сума вартості врожаю із площі, на якій відбулося неузгоджене пересівання.

12.36. Якщо збитки Страхувальника обумовлені не лише дією Страхового випадку, а й іншими чинниками, розмір Страхового відшкодування визначається з урахуванням ступеня впливу всіх ймовірних чинників, установлених оглядом посівів та висновками відповідних компетентних установ або експертними висновками.

12.37. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати Страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарських тварин розраховується, виходячи з наступного:

12.37.1. у разі протиправних дій третіх осіб виплата проводиться за умови початку досудового розслідування у розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням франшизи, – після отримання Страховиком одного з документів, який Страхувальник отримає раніше – документа, який підтверджує закінчення досудового розслідування (закриття кримінального провадження), чи постанови про зупинення досудового розслідування або рішення суду;

12.37.2. у разі загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих тварин страхове відшкодування здійснюється в розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування;

12.37.3. у разі вимушеного забою (за розпорядженням спеціаліста/інспектора ветеринарної медицини, пов'язаного з проведенням заходів по боротьбі з епізотією) страхове відшкодування виплачується у розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку, але не більше страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням суми, вирученої за здане м'ясо, шкіру, субпродукти. Вартість м'яса і шкіри визначається документом, виданим організацією, якій було продано м'ясо, субпродукти, шкіра. У разі відсутності такого документа, вартість м'яса, субпродуктів та шкіри визначається за середньоринковою вартістю на день забою тварини в регіоні, де стався страховий випадок. У разі визнання м'яса загиблих тварин/птиці, непридатним для подальшого використання, Страхувальник на вимогу Страховика зобов'язаний надати письмовий висновок місцевого управління ветеринарної медицини з зазначенням причини такого висновку. Якщо м'ясо визнано повністю непридатним для їжі, то з суми страхового відшкодування вартість зданого м'яса не вираховується.

12.38. В разі наявності придатного для вживання м'яса у вимушено забитої або загиблої тварини, для окремих видів продуктивних тварин встановлюється норматив виходу м'яса від живої ваги тварини, що може бути зазначено в Договорі страхування.

12.39. Якщо Страхувальником надано довідку про здачу тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації, в якій вказана кількість реалізованого м'яса, яка є навіть меншою норми виходу, то розмір збитку розраховується виходячи з розміру страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість забитих тварин в даному виді, з урахуванням додаткових, якщо такі передбачені Договором страхування, витрат Страхувальника та вирахуванням придатного до споживання та реалізованого м'яса, вихід якого розраховано за вищевказаним нормативом.

12.40. Розмір прямого збитку визначається за вирахування суми, одержаної страхувальником від здачі тварини або м'яса (у разі вимушеного забою).

12.41. Якщо на момент настання Страхового випадку фактична кількість тварин (групи тварин) перевищує кількість, яка зазначена у Договорі страхування, то загальна страхова сума за Договором страхування ділиться на фактичну кількість тварин, і страхова сума по одній (кожній) тварині визначається на підставі отриманої таким чином середньої страхової суми.

12.42. Якщо це передбачено Договором страхування, розмір прямого збитку, пов'язаний з необхідністю лікування тварин, визначається у розмірі фактично понесених страхувальником витрат на лікування, але не більше ніж 50% (п'ятдесят) від Страхової суми на одну тварину (або дійсної вартості тварини, якщо вона менше страхової суми на момент настання страхового випадку).

12.43. Додаткові витрати відшкодовуються Страховиком, якщо вони були передбачені за Договором страхування, в межах ліміту відповідальності, вказаного в Договорі страхування, за умови, що ці витрати були необхідні для рятування застрахованих сільськогосподарських тварин чи з метою зменшення збитків та були попередньо погоджені Сторонами.

12.44. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарських тварин бджолосімей розраховується, виходячи з наступного:

12.44.1. у разі загибелі (знищення) або викрадення – в розмірі страхової суми за даним видом бджіл на одну бджолосім'ю, помножену на кількість загиблих (знищених) або викрадених бджолосімей;

12.44.2. у разі пошкодження вулика – в розмірі узгодженої зі Страхувальником вартості його ремонту, встановленої на підставі квитанції або іншого розрахункового документа організації, яка проводила ремонт.

12.45. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарських тварин хутрових звірів розраховується, виходячи з наступного:

12.45.1. у випадку загибелі визначається із вирахуванням вартості шкурок,

12.45.2. у випадку вимушеного забою – з вирахуванням вартості шкурок і придатного до вживання м'яса.

12.46. При викраденні застрахованих тварин внаслідок протиправних дій третіх осіб розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин в повному розмірі страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин.

12.47. Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути передбачено інший порядок розрахунку та виплати Страхового відшкодування, ніж той, що встановлений цими Правилами.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ У ЗДІЙСНЕННІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Рішення про здійснення або відмову в здійсненні виплати страхового відшкодування приймається Страховиком протягом 30 (тридцяти) робочих днів після отримання всіх документів, зазначених у розділі 11 цих Правил, якщо інший строк не передбачений Договором страхування. Страховик приймає рішення

про виплату Страхового відшкодування та складає відповідний Страховий акт або приймає рішення про відмову у виплаті Страхового відшкодування.

13.2. У разі визнання Страховиком події, що відбулась, Страховим випадком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, виплата Страхового відшкодування Страховиком здійснюється на підставі Заяви про виплату страхового відшкодування Страхувальника та всіх документів, які підтверджують наявність майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача), факт настання Страхового випадку та розмір збитку. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком впродовж 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з моменту прийняття рішення про виплату страхового відшкодування та складання Страхового акта, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

13.3. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті Страхового відшкодування Страховик зобов'язаний повідомити Страхувальника у письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови впродовж 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

13.4. Строк прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування може бути додатково продовжений Страховиком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

13.4.1. до 60 календарних днів – при необхідності проведення додаткової перевірки причин, обставин настання Страхового випадку, розміру заподіяного збитку та (або) якщо документів, отриманих від Страхувальника недостатньо для прийняття рішення за випадком, що має ознаки страхового;

13.4.2. якщо органами внутрішніх справ розпочато досудове розслідування проти Страхувальника або посадових осіб Страхувальника або уповноважених ним осіб або його представників та (або) ведеться досудове розслідування обставин, які спричинили настання страхового випадку – до закінчення досудового розслідування (а у випадку звернення до суду з обвинувальним актом – до моменту набрання вироком, ухвалою суду законної сили);

13.4.3. якщо за фактом настання страхового випадку розпочато досудове розслідування – до закінчення досудового розслідування (закриття кримінального провадження), але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів з дати отримання Страховиком останнього документу від Страхувальника;

14. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Причинами відмови у виплаті страхового відшкодування є:

14.1.1. навмисні дії Страхувальника, Вигодонабувача, працівників Страхувальника (Вигодонабувача), його довірених осіб, членів родини, якщо вони були спрямовані на настання Страхового випадку, крім дій, пов'язаних із виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, вчинених у стані необхідної оборони (без перевищення її меж), або щодо захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації;

14.1.2. вчинення Страхувальником, Вигодонабувачем, працівниками Страхувальника (Вигодонабувача) його довіреними особами, членами родини умисного злочину, що призвів до Страхового випадку;

14.1.3. надання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей щодо предмету Договору страхування або про факт настання Страхового випадку;

14.1.4. одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків за Договором страхування від особи, винної у їх заподіянні;

14.1.5. несвоєчасне повідомлення Страхувальником, без поважних на це причин, про настання Страхового випадку або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

14.1.6. неповідомлення Страхувальником Страховика про збільшення ступеня ризику у строк, визначений цими Правилами та (або) Договором страхування, якщо таке підвищення ступеня ризику призвело до настання Страхового випадку або збільшення розміру збитку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

14.1.7. інші випадки, передбачені Договором страхування та чинним законодавством України.

14.2. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур є:

14.2.1. здійснення Страхувальником пересівання (пересаджування) заорювання, культивування, дискування, збирання врожаю чи випас худоби на пошкоджених, загиблих площах – полях (ділянках) застрахованих сільськогосподарських культур без погодження зі Страховиком;

14.2.2. порушення Страхувальником технології вирощування та догляду за сільськогосподарськими культурами, збирання врожаю, а також вимог, визначених приписами служб захисту рослин, карантинної станції та інших компетентних органів;

14.2.3. порушення Страхувальником (Вигодонабувачем) правил та норм пожежної безпеки, правил та умов використання спеціалізованої техніки, недотримання техніки безпеки, незабезпечення охорони врожаю, посівів, насаджень особливо садів, виноградників, розсадників та овочевих культур;

14.2.4. передача Страхувальником застрахованих сільськогосподарських культур після укладання Договору страхування без повідомлення Страховика в оренду чи позику;

14.2.5. навмисного введення Страховика або його представників в оману при визначенні причин настання страхового випадку або визначення розмірів збитку;

- 14.2.6. ненадання Страхувальником пошкодженої внаслідок Страхового випадку застрахованої сільськогосподарської продукції або її залишків для огляду Страховику (представнику Страховика) чи аварійному комісару при складанні Страхового акту, за винятком випадків, коли застрахована сільськогосподарська продукція могла бути знищена без залишків (і це було доведено Страхувальником);
- 14.2.7. інші випадки, передбачені Договором страхування та чинним законодавством України.
- 14.3. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин є:
- 14.3.1. невиконання або неналежне виконання Страхувальником протипожежних правил, а також вимог компетентних органів нагляду;
- 14.3.2. порушення зооветеринарних вимог щодо утримання і годівлі застрахованих тварин, в проведенні ветеринарно-профілактичних заходів стосовно вакцинації застрахованих сільськогосподарських тварин;
- 14.3.3. інші випадки, передбачені Договором страхування та чинним законодавством України.
- 14.4. Договором страхування можуть бути передбачені також інші підстави для відмови здійснити виплату Страхового відшкодування, якщо це не суперечить законодавству України.
- 14.5. У випадку, якщо Страховику стало відомо про обставини, викладені у розділах 14 та 15 цих Правил після виплати ним Страхового відшкодування, Страховик має право вимагати від Страхувальника повернення виплаченої суми Страхового відшкодування. При цьому, Страхувальник зобов'язаний повернути одержану суму Страхового відшкодування впродовж 5 (п'яти) робочих днів з дати надіслання Страховиком такої вимоги.
- 14.6. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником (Вигодонабувачем) в суді.

15. ЗМІНА УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 15.1. Зміни умов Договору страхування в період його дії вносяться за згодою Сторін шляхом укладення додаткової угоди до Договору страхування або переукладання Договору страхування.
- 15.2. Додаткова угода є невід'ємною частиною Договору страхування і складається у кількості примірників Договору страхування. Зміни умов Договору страхування, передбачені у Додатковій угоді, вступають в силу після вступу в силу такої Додаткової угоди.
- 15.3. Дія Договору страхування припиняється за згодою Сторін, а також у разі:
- 15.3.1. закінчення Строку його дії;
- 15.3.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;
- 15.3.3. несплати Страхувальником Страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перша (або чергова) страхова премія не була сплачена на письмово вимогу Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 15.3.4. ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23, 24 Закону України "Про страхування";
- 15.3.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому чинним законодавством України;
- 15.3.6. набуття законної сили судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;
- 15.3.7. в інших випадках, передбачених чинним законодавством України
- 15.4. При страхуванні сільськогосподарських культур Договором страхування можуть бути передбачені також інші умови припинення його дії:
- 15.4.1. завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року урожай культури повинен бути вже зібраним, якщо це передбачено Договором страхування;
- 15.4.2. відновлення вегетації посівів сільськогосподарських культур навесні, якщо це передбачено Договором страхування (при страхуванні посівів);
- 15.4.3. виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у відношенні полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність (якщо це передбачено Договором страхування);
- 15.4.4. в інших випадках, передбачених Договором страхування, якщо це не суперечить чинному законодавству України.
- 15.5. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування.
- 15.6. Про намір достроково припинити дію Договору страхування будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше ніж за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення Строку дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.
- 15.7. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому страхову премію за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхових тарифів, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо

вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачену ним страхову премію в повному обсязі.

15.8. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхову премію за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачену ним страхову премію в повному обсязі.

15.9. При достроковому припиненні дії Договору страхування на вимогу Страховика Страхувальнику повертається повністю сплачену ним страхову премію. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, Страховик повертає Страхувальнику страхову премію за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

15.10. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладення у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

15.11. Договір страхування також вважається недійсним у разі:

15.11.1. коли Договір страхування укладено після настання страхового випадку;

15.11.2. коли за Договором страхування застраховано майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набрали законної сили.

15.12. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку згідно з чинним законодавством України.

16. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

16.1. Усі спори за Договором страхування вирішуються шляхом переговорів.

16.2. У випадку недосягнення згоди спори передаються на розгляд до суду у порядку та згідно з правилами, передбаченими чинним законодавством України (якщо інше не передбачено Договором страхування).

17. ОСОБЛИВІ УМОВИ

18.1. Виходячи з конкретних умов страхування, Договором страхування можуть бути передбачені також інші умови страхування сільськогосподарської продукції та порядок страхування, якщо це не суперечить Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», цим Правилам та чинному законодавству України.

18.2. Умови Договору страхування мають пріоритет над цими Правилами.

18.3. У разі здійснення Страховиком страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», Сторони Договору страхування керуються зазначеним Законом, цими Правилами, Договором а також Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, затверджених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Міністерством аграрної політики та продовольства України.

18.4. У разі суперечностей між цими Правилами та Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, застосуванню підлягають положення Умов страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

18.5. Усі повідомлення та інформація, що направляються сторонами Договору страхування одна одній, якщо інше не передбачено Договором страхування, здійснюються у письмовій формі і вважаються наданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або надані особисто з врученням під розпис відповідальній особі, а також надані/повідомлені телефоном, електронною поштою тощо з подальшим направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повторного повідомлення чи документів кур'єром.